

Skýrsla um gjaldþol og fjárhagslega stöðu fyrir árið 2021

Sjóvá-Almennar tryggingar hf.

SJÓVÁ

EFNISYFIRLIT

1	Samantekt	4
A	Rekstur og afkoma	7
A.1	Rekstur	7
A.2	Árangur í váttryggingastarfsemi	9
A.3	Árangur af fjárfestingum	16
A.4	Árangur af annarri starfsemi	20
A.5	Aðrar upplýsingar	20
B	Stjórnkerfi	22
B.1	Almennar upplýsingar um stjórnkerfi	22
B.2	Kröfur um hæfi og hæfni	28
B.3	Áhættustýring og eigið gjaldpols- og áhættumat	29
B.4	Innra eftirlit hjá Sjóvá og regluvarsla	32
B.5	Starfssvið innri endurskoðanda	32
B.6	Starfssvið tryggingastærðfræðings	33
B.7	Útvistun	33
B.8	Aðrar upplýsingar um stjórnkerfi	33
C	Áhættusnið	34
Samantekt áhættusniðs	34	
C.1	Váttryggingaáhætta	34
C.2	Markaðsáhætta	38
C.3	Kröfuáhætta	41
C.4	Lausafjáraáhætta	43

C.5	Rekstraráhætta	44
C.6	Aðrar áhættur	45
C.7	Aðrar upplýsingar um áhættusnið	46
D	Mat á gjaldþolsstöðu	47
D.1	Eignir	47
D.2	Vátryggingaskuld.....	48
D.3	Aðrar skuldir.....	54
D.4	Aðrar matsaðferðir	54
D.5	Aðrar upplýsingar.....	54
E	Eiginfjárstýring	54
E.1	Gjaldþol.....	54
E.2	Gjaldþolskrafa og lágmarksfjármagn eigin fjár	60
E.3	Notkun á „duration-based equity risk sub-model“	62
E.4	Mismunur á niðurstöðum staðalreglu og eigin líkans	62
E.5	Krafa um lágmarksfjármagn ekki uppfyllt.....	62
E.6	Aðrar upplýsingar.....	62

1 Samantekt

Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) var stofnað 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins. Félögin starfa m.a. samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Í skýrslu þessari er fjallað um samstæðuna í heild nema annað sé tekið fram.

Heildarhagnaður samstæðunnar jókst verulega á milli áráanna 2020 og 2021, eða um tæp 80%, fór úr 5.320 m.kr. árið 2020 í 9.570 m.kr. árið 2021. Hagnaður af váttryggingastarfsemi jókst um 28% og skilaði starfsemin 2.517 m.kr. hagnaði fyrir skatta á árinu 2021, samanborið við 1.968 m.kr. árið á undan. Hækkun eigin iðgjöld um 15,7% á milli ára og eigin tjón um 14,6%.

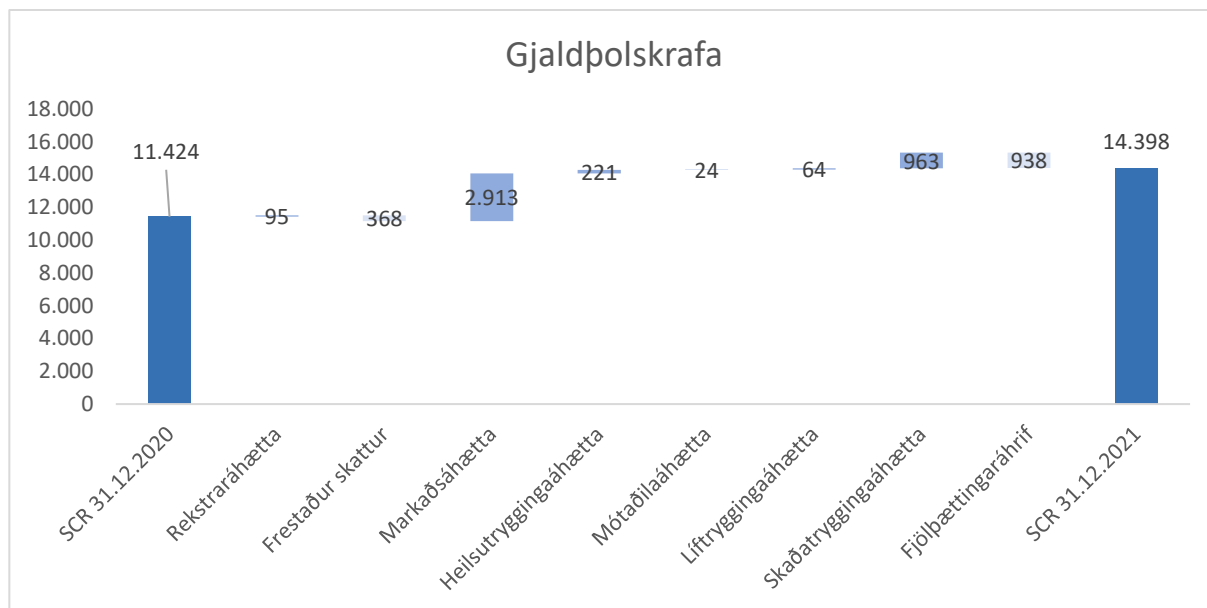
Hagnaður félagsins af fjárfestingastarfsemi fyrir skatta nær tvöfaldaðist á milli ára og nam 7.830 m.kr. árið 2021 samanborið við 3.960 m.kr. árið á undan.

Samsett hlutfall er einn þeirra mælikvarða sem horft er til þegar afkoma af váttryggingastarfsemi er metin og sýnir hlutfall tjóna-, endurtrygginga- og rekstrarkostnaðar af iðgjöldum. Samsett hlutfall var 90,9% á árinu 2021 samanborið við 92,0% árið á undan.

Afkoma af fjárfestingastarfsemi var langt umfram væntingar á árinu 2021 og nær tvöfaldaðist á milli ára en allir eignaflokkar í eignasafninu skiluðu góðri ávöxtun. Fjárfestingatekjur námu 8.384 m.kr. og var ávöxtun af eignum í stýringu 18,5% á árinu 2021 samanborið við 13,2% árið 2020.

Horfur fyrir árið 2022 voru birtar samhliða birtingu ársreiknings félagsins fyrir árið 2021. Þar er gert ráð fyrir að afkoma af váttryggingastarfsemi fyrir skatta verði um 1.800-2.200 m.kr. og samsett hlutfall um 93-95%. Ekki eru birtar sérstakar horfur fyrir afkomu af fjárfestingastarfsemi en áætlanir félagsins gera ráð fyrir að ávöxtun fjárfestingareigna í stýringu nemi miðað við núverandi vaxtastig og fjárfestingastefnu um 6% á ársgrundvelli til lengri tíma án vaxtatekna af viðskiptakröfum.

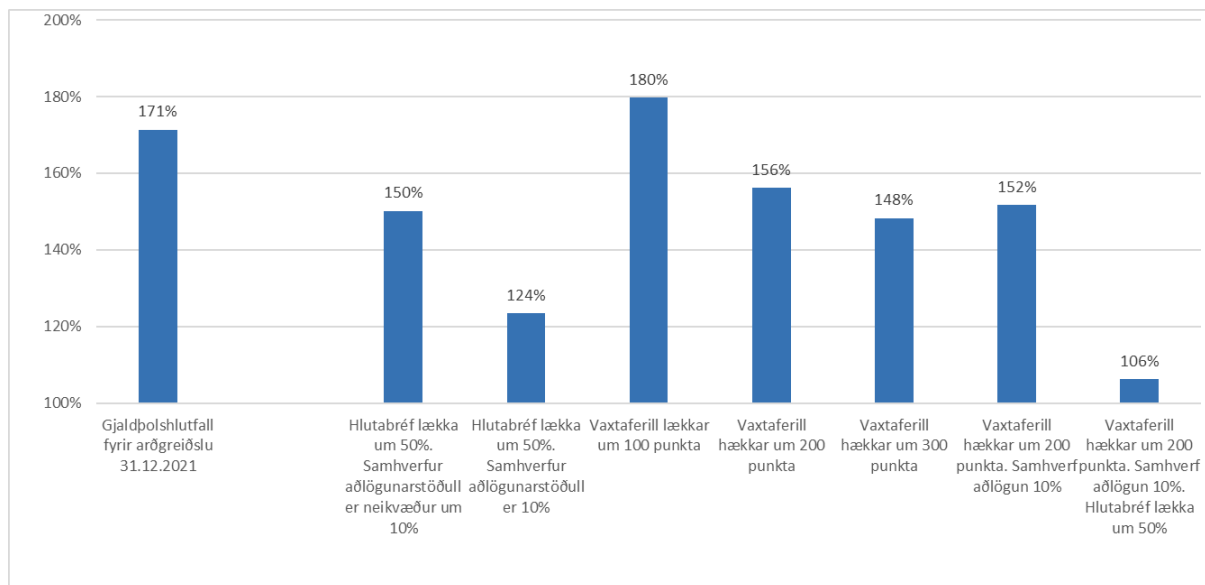
Gjaldþol félagsins er 24.672 m.kr. (fyrir áætlaða arðgreiðslu) í árslok 2021 í samanburði við 21.770 m.kr. í árslok 2020. Skýrist aukningin af góðri afkomu á árinu 2021 umfram það sem greitt var til hluthafa í formi arðs og endurkaupa eigin hlutabréfa. Gjaldþolskrafa félagsins hækkaði um 26% á milli ára og skýrist helst af hækkun á markaðsáhættu (38% hækkun á milli ára) vegna stærra eignasafns og hækkunar á samhverfum aðlögunarstuðli hlutabréfa. Eins er hækkun á váttryggingaáhættu vegna stækkunar stofns. Þróun gjaldþolskröfu á milli ára má sjá á mynd 1.

Mynd 1 - Þróun gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2020 og 2021

Lágmarksfjármagn (MCR) félagsins var 4.998 m.kr. í árslok 2021 í samanburði við 4.345 m.kr. í árslok 2020. Allt eigið fé félagsins flokkast undir eiginfjárbátt 1 (e.tier 1).

Gjaldþolshlutfall félagsins var 171% í árslok 2021, fyrir áætlaða arðgreiðslu og endurkaup. Helsta áhætta félagsins er váttryggingaáhætta og markaðsáhætta og voru nokkur áföll reiknuð og áhrif þeirra á gjaldþolshlutfall kannað.

Mynd 2 - Solvency II hlutfall næmnigreining m.v. árslok 2021

Mynd 2 sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað myndi haldast óbreytt (einföldun). Í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundnu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%). Sjá nánar í kafla C um áhættusnið félagsins.

Fjárhagsstaða Sjóvá og Sjóvá líf er sterk og uppfylla félögin kröfur um lágmarksfjármagn MCR og gjaldþolskröfu SCR. Á árinu 2021 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldþolskröfu (SCR).

A Rekstur og afkoma

A.1 REKSTUR

A.1.1 HEITI FÉLAGS OG REKSTRARFORM

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. (Sjóvá líf) er dótturfélag Sjóvár. Félögin eru váttryggingafélög og starfa m.a. samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 og lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Höfuðstöðvar eru í Kringlunni 5, 103 Reykjavík.

A.1.2 EFTIRLITSAÐILI

Sjóvá og Sjóvá líf lúta eftirliti Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (FME), Kalkofnsvegi 1, 101 Reykjavík.

A.1.3 YTRI ENDURSKOÐANDI

Í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 skal ársreikningur váttryggingafélags endurskoðaður af endurskoðanda. Endurskoðun ársreiknings er í höndum KPMG ehf. sem kosið var á aðalfundi árið 2018 fyrir rekstrarárin 2018-2022. Endurskoðendurnir Sigríður Soffía Sigurðardóttir og Sæmundur Valdimarsson skrifa undir álit KPMG. Heimilisfang KPMG er Borgartún 27, 105 Reykjavík.

A.1.4 EIGENDUR VIRKRA EIGNAHLUTA

Hlutabréf í Sjóvá voru tekin til viðskipta á aðalmarkaði Nasdaq Iceland 11. apríl 2014. Hluthafar í Sjóvá voru 1.295 talsins í árslok 2021 (934 í ársbyrjun) og áttu erlendir aðilar og sjóðir þá 0,4% í félaginu. Aðeins einn hluthafi fer með virkan eignarhlut í félaginu (yfir 10% hlut), SVN eignafélag ehf. sem á 15,0% hlut.

A.1.5 UPPBYGGING SJÓVÁ SAMSTÆÐU

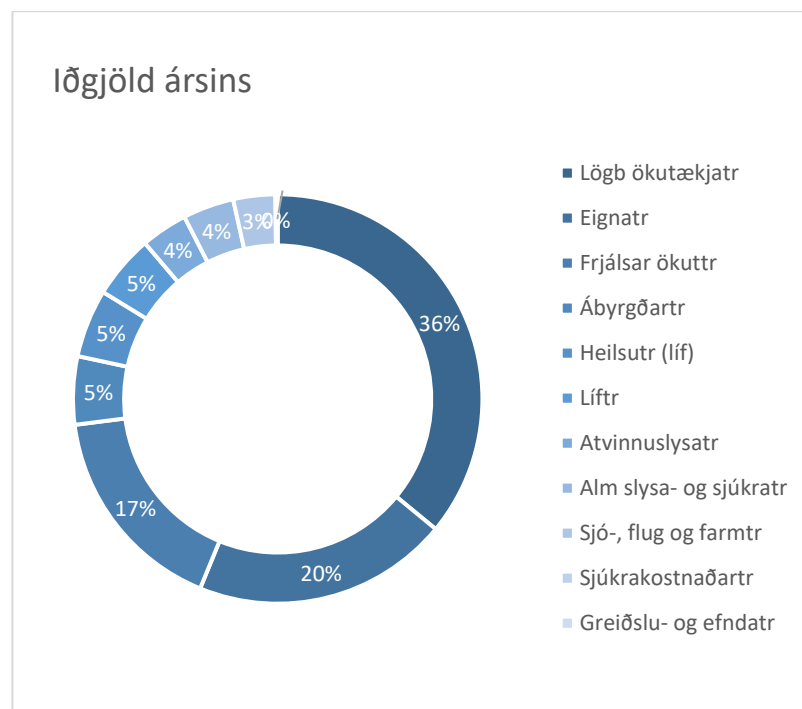
Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá-Almennar líftryggingar hf. er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins. Beinn eignarhlutur Sjóvár er 99%. Annað dótturfélag Sjóvár er Sjóvá Forvarnahúsið ehf. sem á 1% hlutafjár í Sjóvá líf.

A.1.6 HELSTU VÁTRYGGINGAGREINAR OG STARFSSVÆÐI SJÓVÁR

Sjóvá samstæðan starfar á sviði skaða- og líftrygginga. Skaðatryggingar eru tryggingar gegn tjóni eða eyðileggingu á hlut, réttindum eða öðrum hagsmunum. Váttryggingarekstrinum er skipt í einstaklings- og fyrirtækjaráðgjöf og er um 63% iðgjalda hjá einstaklingsráðgjöf en um 37% hjá fyrirtækjaráðgjöf. Sala

trygginga er einungis í höndum starfsmanna og umboðsaðila Sjóvá en sala líf- og sjúkdómatrygginga fara fram með rafrænum hætti. Hjá stærri fyrirtækjum eru viðskiptastjórar sem sjá um að þjónusta viðskiptavini.

Dæmi um skaðatryggingar eru munatryggingar, þ.e. váttryggingar á fasteignum og lausafé, ábyrgðartryggingar og slysatryggingar. Persónutryggingar eru váttryggingar þar sem váttryggð áhætta er bundin lífi og heilsu þess sem váttryggður er, þ.e. líf- og heilsutryggingar, slysatryggingar og sjúkratryggingar. Rúm 72% iðgjalda eru í stærstu skaðatryggingaflokkunum: lögboðnum ökutækjatryggingum (36%), eignatryggingum (20%) og frjálsum ökutækjatryggingum (17%). Þá eru rúm 10% iðgjalda í heilsu- og líftryggingum hjá Sjóvá líf. Váttryggingagreinum er skipt niður í einsleita greinaflokka og er skipting iðgjalda í þá flokka eins og fram kemur í eftirfarandi mynd.

Mynd 3 - Hlutfallsskipting iðgjalda ársins 2021 eftir váttryggingagreinum raðað eftir stærð flokka

Í árslok 2021 störfuðu 192 starfsmenn hjá Sjóvá í 185 stöðugildum. Sjóvá hefur á að skipa 11 útibúum auk umboða og þjónustuskrifstofa víðs vegar um landið. Auk höfuðstöðva í Reykjavík eru útibú staðsett á Akranesi, Borgarnesi, Ísafirði, Akureyri, Dalvík, Húsavík, Egilsstöðum, Reyðarfirði, Selfossi, Vestmannaeyjum og Reykjanesbæ.

A.1.7 VIÐSKIPTI EÐA ATBURÐIR SEM HÖFÐU VERULEG ÁHRIF Á SJÓVÁ

Náið er fylgst með tjónaþróun og áhersla lögð á að iðgjöld mæti kröfum um afkomu. Hvað fjárfestingar varðar þá hefur eignasamsetning fjárfestingasafnsins tekið einhverjum breytingum sbr. mynd 12 í kafla A.3.1.

A.1.8 HELSTU BREYTINGAR OG ÞRÓUN

Vöxtur iðgjalda er drifinn af vexti á stofni, vísitölubreytingum og breytingum á verðlagi eftir þörfum. Markmið stjórnenda er að váttryggingarekstur haldist sterkur og skili að jafnaði 95% samsettu hlutfalli. Samsett hlutfall á árinu 2021 var 90,9% samanborið við 92,0% árið 2020.

Allt kapp er lagt á að þjónusta Sjóvá sé öllum aðgengileg, á forsendum hvers og eins og stöðugt er unnið að því að þróa rafrænar samskiptaleiðir með þarfir viðskiptavina að leiðarljósi. Viðskiptavinir nýta sér í auknum mæli þær leiðir hvort sem þeir eru að kaupa tryggingar, fá ráðgjöf, tilkynna tjón eða annað. Á vef félagsins, www.sjova.is, er lögð áhersla á að viðskiptavinir geti nálgast allar upplýsingar á einfaldan og aðgengilegan hátt.

Sterk ímynd og staða félagsins á markaði var enn á ný staðfest í janúar 2022 þegar niðurstöður ánægjuvogarinnar voru opinberaðar og í ljós kom að Sjóvá átti ánægðustu viðskiptavini á váttryggingamarkaði á árinu 2021, fimmta árið í röð.

Á árinu framkvæmdi Evrópska váttrygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin (EIOPA) álagspróf á valin váttryggingafélög. Á Íslandi var Sjóvá valið til þátttöku, eitt íslenskra tryggingafélaga. Skoðaðar voru afleiðingar ýmissa neikvæðra sviðsmynda á gjaldþol og lausafjárstöðu félaganna. Niðurstöður sýna fram á umtalsverða næmni váttryggingafélaga í Evrópu fyrir markaðsáfall ýmis konar. Seðlabankinn og Sjóvá birtu niðurstöður álagasprófsins á heimasíðum sínum í lok ársins. Fréttatilkynningu á heimasíðu Sjóvá má finna [hér](#).

A.2 ÁRANGUR Í VÁTTRYGGINGASTARFSEMI

A.2.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Heildarhagnaður samstæðunnar jókst verulega á milli ára og var 9.570 m.kr. á árinu 2021 samanborið við 5.320 m.kr. á árinu 2020 en sem er aukning um tæp 80% á milli ára. Afkoma af váttryggingastarfsemi félagsins fyrir skatta jókst um 29% á milli ára og var 2.517 m.kr. á árinu 2021 samanborið við 1.968 m.kr árið 2020. Iðgjaldavöxtur var 15% á milli ára.

Eigin iðgjöld hækka um 15,7% á meðan að eigin tjón hækka um 14,6% á árinu 2021. Afkoma af fjárfestingastarfsemi hækkaði mikið á milli ára eða um liðlega 97%.

Skiptingu iðgjalda ársins eftir greinarflokki má sjá á mynd 4.

	2021	2020	Breyting
Eignatr	4.843	4.381	10,6%
Sjó-, flug og farmtr	794	659	20,4%
Lögb ökutækjatr	8.614	7.250	18,8%
Frjálsar ökuttr	4.024	3.245	24,0%
Ábyrgðartr	1.289	1.198	7,6%
Greiðslu- og efndatr	21	15	38,7%
Alm slysa- og sjúkratr	967	920	5,2%
Atvinnuslysatr	885	916	-3,4%
Sjúkrakostnaðartr	22	20	11,8%
Líftr	1.204	1.091	10,4%
Heilsutr (líf)	1.289	1.136	13,4%
Samtals	23.953	20.831	15,0%

Mynd 4 – Iðgjöld (í m.kr.) eftir greinaflokkum í 2021 og 2020

Yfirlit yfir afkomu af váttryggingarstarfsemi (m.kr.) ásamt helstu kennitölum má sjá á mynd 5:

Váttryggingarstarfsemi	2021	2020	%
Iðgjöld tímabilsins	23.953	20.831	15,0%
Hluti endurtryggjenda í iðgjaldtekjum	(1.025)	(1.015)	1,0%
Eigin iðgjöld	22.928	19.817	15,7%
Fjárfestingartekjur af váttryggingarekstri	223	175	27,2%
Aðrar tekjur	242	218	11,0%
Heildartekjur af váttryggingarekstri	23.392	20.209	15,7%
Tjón tímabilsins	(16.556)	(14.720)	12,5%
Hluti endurtryggjenda í tjónum tímabilsins	249	496	-49,8%
Eigin tjón	(16.307)	(14.223)	14,6%
Rekstrarkostnaður af váttryggingarekstri	(4.568)	(4.018)	13,7%
Hagnaður af váttryggingarekstri	2.517	1.968	27,9%

Fjárfestingastarfsemi			
Fjárfestingartekjur af fjárfestingastarfsemi	8.161	5.099	60,1%
Tæknilegar vaxta- og gengisbr.vátr.sk.	99	(678)	-114,6%
Rekstrarkostnaður af fjárfestingastarfsemi	(431)	(461)	-6,5%
Hagnaður af fjárfestingastarfsemi	7.830	3.960	97,7%
Samstæða			
Hagnaður fyrir tekjuskatt	10.347	5.928	74,5%
Tekjuskattur	(778)	(608)	27,8%
Heildarhagnaður tímabilsins	9.570	5.320	79,9%

Mynd 5 - Helstu rekstrartölur (í m.kr.) úr rekstrareikningi samstæðunnar 2021 og 2020

Samsett hlutfall er einn þeirra mælikvarða sem horft er til þegar afkoma af váttryggingastarfsemi er metin og sýnir hlutfall tjóna-, endurtrygginga- og rekstrarkostnaðar af iðgjöldum.

Fjárfestingatekjur eru ekki reiknaðar inn í samsett hlutfall.

Helstu kennitölur úr rekstri árána 2021 og 2020 má finna í mynd 6.

	2021	2020
Tjónahlutfall	69,1%	70,7%
Endurtryggingahlutfall	2,7%	2,0%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	71,9%	72,6%
Kostnaðarhlutfall	19,1%	19,4%
Samsett hlutfall	90,9%	92,0%
Ávöxtun eigin fjár	41,9%	28,30%
Hagnaður á hlut	7,34	3,98
Gjaldþol e áætlaða arðgreiðslu	20.322	19.120
Gjaldþolshlutfall	1,41	1,67

Mynd 6 - Helstu kennitölur úr rekstrarreikningi samstæðunnar 2021 og 2020

Iðgjöld, tjón og samsett hlutfall greinaflokka í skaðatryggingum fyrir árið 2021 má sjá á mynd 7 Greiðslur- og efndavátryggingar (21 m.kr iðgjöld) eru sameinaðar hér ábyrgðartryggingum og sjúkrakostnaðartryggingar (22 m.kr. iðgjöld) flokkast hér með almennum slysa- og sjúkratryggingum:

	Eignatr	Sjó-, flug- og farmtr	Lögb öku-tækjatr	Frjálsar ökuttr	Ábyrgð-artr	Alm slysa- og sjúkratr	Atvinnu-slysatr	Samtals
Iðgjöld ársins	4.843	794	8.614	4.024	1.310	967	885	21.438
Tjóns ársins	-2.450	-543	-7.013	-3.027	-920	-864	-795	-15.613
Til endurtryggjenda	-224	-166	-56	-9	-134	2	-12	-600
Rekstarkostnaður	-935	-123	-1.580	-833	-234	-181	-154	-4.040
Tjónshlutfall	50,6%	68,3%	81,4%	75,2%	70,3%	89,3%	89,8%	72,8%
Endurtryggingahlutfalla	4,6%	20,9%	0,7%	0,2%	10,2%	-0,2%	1,4%	2,8%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	55,2%	89,2%	82,1%	75,5%	80,5%	89,1%	91,2%	75,6%
Kostnaðarhlutfall	19,3%	15,5%	18,3%	20,7%	17,8%	18,7%	17,5%	18,8%
Samsett hlutfall	74,5%	104,7%	100,4%	96,2%	98,3%	107,8%	108,6%	94,5%

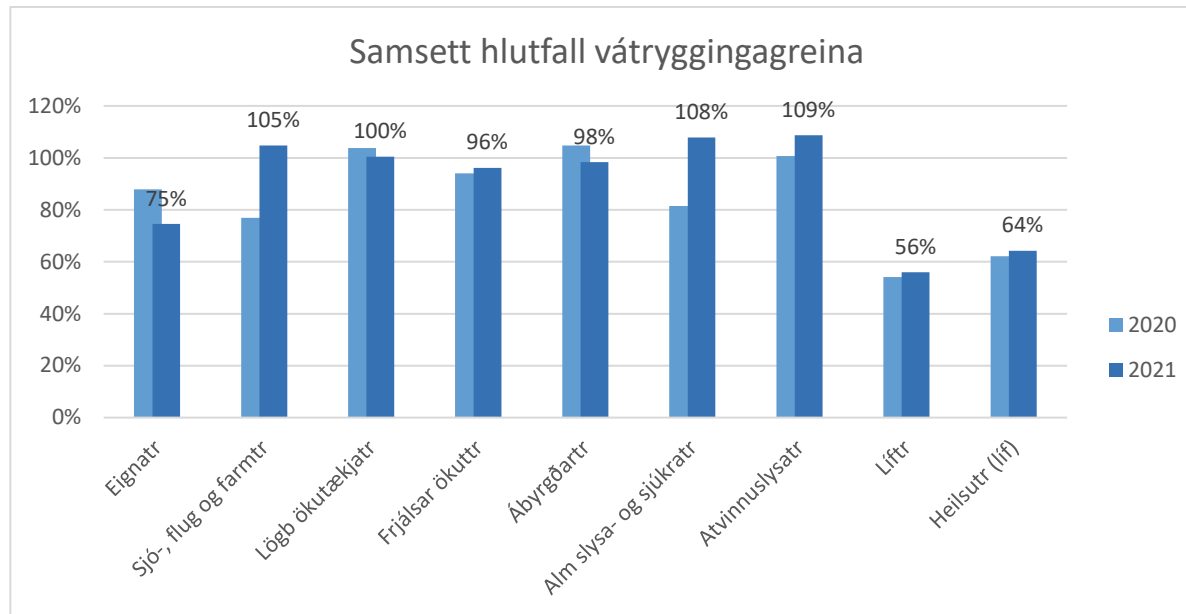
Mynd 7 – Skipting eftir greinaflokkum Solvency II í skaðatryggingum 2021 (í m.kr.)

Sambærileg tafla fyrir greinaflokka Sjóvá líf má sjá á mynd 8.

	Líftryggingar	Heilsu-tryggingar	Samtals
Iðgjöld ársins	1.204	1.289	2.492
Tjóns ársins	-391	-535	-925
Til endurtryggjenda	-39	-15	-54
Rekstarkostn.	-244	-278	-522
Tjónshlutfall	32,5%	41,5%	37,1%
Endurtryggingahlutfall	3,2%	1,1%	2,2%
Tjóna- og endurtryggingahlutfall	35,7%	42,6%	39,3%
Kostnaðarhlutfall	20,3%	21,6%	21,0%
Samsett hlutfall	56,0%	64,2%	60,2%

Mynd 8 – Skipting eftir greinaflokkum Solvency II í líftryggingum 2021 (í m.kr.)

Á mynd 9 má sjá samsett hlutfall greinaflokka árin 2021 og 2020.

Mynd 9 – Samsett hlutfall í greinaflokkum 2021 og 2020

HELSTU VÁTTRYGGINGATEGUNDIR OG AFKOMA ÞEIRRA Á ÁRINU 2021:

EIGNATRYGGINGAR

Helstu váttryggingagreinar eignatrygginga eru:

Brunatryggingar :

Lögboðin brunatrygging húseigna – uppbygging eða lagfæring á húseignum og föstum innréttingum vegna tjóns af völdum bruna og er váttryggingafjárhæð brunabótamat samkvæmt fasteignamati hjá Þjóðskrá Íslands.

Brunatrygging lausafjár - tjón á váttryggðu lausafé af völdum bruna, vatns og innbrots.

Rekstrarstöðvunartrygging - váttryggingin tekur til rekstrartaps sem váttryggður verður fyrir vegna samdráttar í sölu og þjónustu af völdum bruna, vatnstjóns og innbrots.

Fjölskyldutryggingar:

Víðtæk trygging þar sem innbú og lausafé heimila er tryggt gegn bruna- vatni, innbrotum ofl.

Fasteignatryggingar.

Trygging gegn vatnsskaða, glertjónum ofl.

Um allar tryggingarnar gildir að váttryggingavernd er skilgreind nákvæmlega í skilmálum þeirra.

SJÓ- FLUG- OG FARMTRYGGINGAR:

Sjótryggingar:

Bætir skemmdir á skipum, vélabúnaði, afla, veiðarfærum og slys á farþegum.

Flugtryggingar:

Bætir skemmdir á flugvélum og slys á farþegum og flugmanni

Farmtryggingar

Bætir skemmdir á farni sem fluttur er til og frá landi sem og flutningur innanlands

LÖGBOÐNAR ÖKUTÆKJATRYGGINGAR

Ábyrgðartryggingar ökutækja:

Lögboðin trygging sem greiðir bætur fyrir tjón á mönnum og munum sem ökutæki veldur. Annar hluti váttryggingategundarinnar eru bætur greiddar fyrir skemmdir á ökutækjum sem ekið er á sem og öðrum hlutum sem kunna að skemmast við tjónið. Hinn hlutinn eru greiddar bætur vegna slysa á fólki, það er farþegum og ökumanni ökutækis sem ekið er á, farþegum í ökutæki tjónvalds og tjón vegna slysa á gangandi eða hjólandi vegfarendum sem ökutækið veldur.

Eigandi og ökumaður ökutækisins sem tjóninu veldur fá hins vegar sitt slysatjón bætt úr slysatryggingu ökumanns og eiganda sem einnig er lögboðin trygging.

Hluti iðgjalda í ökutækjetryggingum fylgir vísitölu launa þar sem tjónþolar fá bætt áætlað vænt tekjutap þegar um varanlega starfsorkuskerðingu er að ræða af völdum umferðarslyss. Vísitala launa hefur hækkað töluvert undanfarin ár og nam hækkun á árinu 2021 tæplega 8%. Má gera ráð fyrir að tjónagreiðslur sem tengjast launagreiðslum hækki um sama hlutfall á milli ára og fylgja iðgjöld því sömu hækkun. Þannig tengist launavísitala öllum þeim vátryggingagreinum þar sem bótauppgjör er samkvæmt skaðabótalögum en einnig fleiri þáttum tjónabóta s.s. eins og viðgerð á ökutækjum.

FRJÁLSAR ÖKUTÆKJATRYGGINGAR

Kaskótryggingar ökutækja: Bætur m.a. skemmdir á ökutæki þess sem veldur árekstri, þjófnað og skemmdarverk.

Rúðutryggingar ökutækja: Bætur skemmdir á rúðum ökutækis.

ÁBYRGÐATRYGGINGAR

Ábyrgðartryggingar flokkast í starfsábyrgðartryggingar sem ýmist eru lögboðnar eða frjalsar og almennar ábyrgðartryggingar. Vátryggingavernd í stærstu greininni, frjalsri ábyrgðartryggingu, tekur til skaðabótaábyrgðar, sem fellur á vátryggðan vegna líkamstjóns eða skemmda á munum vegna starfsemi þeirrar sem um ræðir enda verði líkamstjónið eða skemmdirnar raktar til atburðar sem vátryggingartaki ber skaðabótaábyrgð á. Á sama hátt er vátryggt gegn skaðabótaábyrgð, er fellur á vátryggðan sem eiganda eða notanda húss eða fasteignar, þar sem starfsemin fer fram. Ábyrgðartryggingar eru líka seldar til einstaklinga en þær eru hluti að fjölskyldutryggingum og einnig seldar sérstaklega t.d. vegna skotvopna og hunda.

SJÚKRA- OG SLYSATRYGGINGAR

Stærstu greinar sjúkra- og slysatrygginga eru tryggingar þar sem bætur greiðast við starfsorkumissi af völdum slyss eða sjúkdóms. Sem dæmi um tryggingar sem falla í þennan flokk eru slysatryggingar í frítíma sem er hluti af flestum fjölskyldutryggingum en þar greiðast bætur verði vátryggður fyrir slysi í frítíma og missir starfsorku í lengri eða skemmri tíma.

ATVINNUSLYSATRYGGINGAR

Í atvinnuslysatryggingar flokkast slysatrygging launþega og slysatrygging sjómanna. Launþegar eru tryggðir samkvæmt kjarasamningum verði þeir fyrir slysi í vinnu sem leiðir til þess að þeir verða frá vinnu í lengri eða skemmri tíma. Vátryggingafjárhæðir eru ákvarðaðar í kjarasamningum. Slysatrygging sjómanna greiðir bætur verði sjómenn fyrir slysi við vinnu sína en þar eru bætur til þeirra sem slasast ákvarðaðar samkvæmt skaðabótalögum og er stór hluti bóta vegna áætlaðs tekjutaps framtíðarinnar.

LÍFTRYGGINGAR

Stærstu vátryggingagreinarnar eru líf- og sjúkdómatryggingar. Þá hafa barnatryggingar vaxið hratt síðustu ár.

Líftryggingar:

Greiddar eru bætur ef váttryggður deyr á gildistíma tryggingarinnar. Í sparnaðarlíftryggingum er mánaðarlegur sparnaður og líftrygging.

Heilsutryggingar: Stærstu greinarnar eru:

Sjúkdómatrygging

Bætur greiðast ef váttryggingataki greinist með einhvern þeirra sjúkdóma sem taldir eru upp í skilmálum.

Barnatryggingar:

Ýmis vernd vegna heilsutjóns barns vegna slysa og/eða sjúkdóma samkvæmt skilmálum tryggingarinnar.

A.3 ÁRANGUR AF FJÁRFESTINGUM

A.3.1 SAMANBURÐUR MILLI ÁRA

Verðbréfaeignir samstæðunnar námu 56.898 m.kr. í lok árs 2021 samanborið við 49.088 m.kr. í lok árs 2020. Þær eignir sem tilheyra ekki eignum í stýringu eru hlutdeildarsjóðir þar sem líftryggingatakar bera fjárfestingaráhættu, eignir Sjóvár lífs í verðbréfasjóðum, laust fé sem notað er í daglegum rekstri og hlutafé í dótturfélögum Sjóvár, Sjóvá líf og Forvarnahúsinu ehf. Verðbréfaeignir sem samstæðan ber fjárfestingaráhættu af námu í lok árs 2021 50.826 m.kr. samanborið við 43.766 m.kr. í lok árs 2020. Samstæðan ber ekki fjárfestingaráhættu af afleiðum, verðbréfun né á hún eignir að neinu marki sem skráðar eru í öðrum gjaldmiðlum en íslenskum krónum.

Fjárfestingatekjur Sjóvá voru 8.384 m.kr. á árinu eins og fram kemur í mynd 10 hér að neðan en voru 5.274 m.kr. árið áður sem þó var óvenju gott. Aukningin var 59% á milli ára. Ávöxtun fjárfestingareigna í stýringu félagsins var 18,5% á árinu.

Fjárfestingatekjur greinast annars vegar í fjármunatekjur sem samanstanda af vaxtatekjum af handbæru fé, vaxtatekjum af viðskiptakröfum, fengnum arði og gengismun og hins vegar af gangvirðisbreytingu verðbréfa sem samanstendur af söluhagnaði verðbréfa, gangvirðisbreytingum og vaxtatekjum.

Fjármunatekjur námu 497 m.kr. árið 2021 og 476 m.kr. árið 2020 og aukast um um 4% á milli ára. Gangvirðisbreyting verðbréfa nam 7.888 m.kr. árið 2021 og 4.799 m.kr. árið 2020 og jókst um 64% á milli ára. Niðurbrot fjárfestingatekna (m.kr.) má sjá á mynd 12.

	2021	2020
Vaxtatekjur af handbæru fé	3	7
Vaxtatekjur af viðskiptakröfum	378	362
Fenginn arður	129	105
Gengismunur	-13	1
Fjármunatekjur	497	476
Gangvirðisbreyting verðbréfa	7.888	4.799
Fjárfestingatekjur	8.384	5.274

Mynd 10 – Niðurbrot fjárfestingatekna skv. IFRS (í m.kr.)

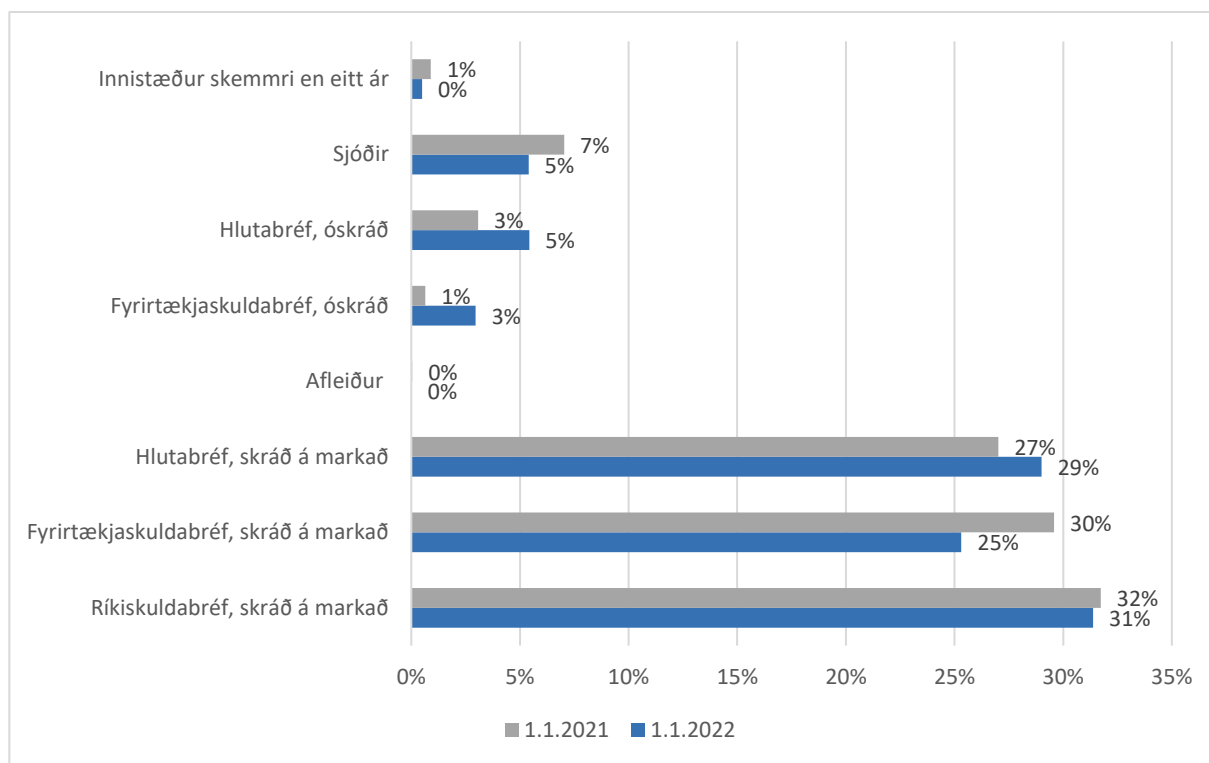
Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu námu 8.014 m.kr. á árinu 2021 og beinn kostnaður nam 64 m.kr. Beinn kostnaður vegna fjárfestingastarfsemi samanstendur af viðskiptapóknunum og vörslu- og uppgjörsgjöldum á tímabilinu.

Fjárfestingatekjur samstæðunnar af eignum í stýringu ásamt beinum kostnaði henni tengdri eftir eignaflokkum má sjá á mynd 11.

	Virði 31.12.2021	Virði 31.12.2020	Afkoma 2021	Gjöld 2021
Ríkiskuldabréf, skráð á markað	15.955	13.886	468	6
Fyrirtækjaskuldabréf, skráð á markað	12.873	12.943	2.117	33
Hlutabréf, skráð á markað	14.749	11.821	627	10
Afleiður	10	18	-10	1
Fyrirtækjaskuldabréf, óskráð	1.506	281	554	7
Hlutabréf, óskráð	2.765	1.344	517	4
Sjóðir	2.750	3.077	742	5
Innstæður skemmri en eitt ár	250	394	0	0
Samtals	50.857	43.766	5.013	64

Mynd 11 – Afkoma og gjöld (í m.kr.) af af eignum í stýringu 2021 m.v. CIC flokkun

Stærstu breytingar á eignasafninu á árinu 2021 voru aukning í hlutfalli skráðra hlutabréfa sem helgast af afar góðri afkomu í eignaflokknum á árinu. Þá hefur hlutfall skráðra fyrirtækjaskuldabréfa aukist á meðan hlutfall ríkisskuldabréfa af heildar eignarsafninu dregist saman. Sjá breytingar á eignasamsetningu eignasafnsins á árinu 2021 í mynd 12.

Mynd 12 - Breytingar á eignasamsetningu eigna í stýringu á árinu 2021 m.v. eigin flokkun

Afkoma af fjárfestingum var góð og langt umfram væntingar á árinu 2021 en allir eignaflokkar skiluðu jákvæðri ávöxtun. Árið á hlutabréfamörkuðum var líflegt. Fjögur ný félög skráðu sig á markað og þátttaka almennings hélt áfram að aukast. Velta hlutabréfa jókst um tæp 80% frá fyrra ári, úrvalsvísitalan OMXI10 hækkaði um þriðjung og flæði í hlutabréfasjóði meira en fjórfaldaðist á milli ára. Ávöxtun skráðra hlutabréfa var 52,8% á árinu og voru tekjur af þeim 5.541 m.kr. Ávöxtun óskráðra hlutabréfa var 63,2% og tekjur af þeim 1.419 m.kr. Af óskráðum bréfum var afkoman mest af hlutabréfum Controlant, 750 m.kr., Ölgerðinni Egill Skallagrímsson, 295 m.kr., Hvatningu sem er eignarhaldsfélag utan um fjárfestingu í Bláa lóninu 145 m.kr., Kerecis 129 m.kr. og Loðnuvinnslunni 107 m.kr.. Í öllum tilfellum lágu stór viðskipti ótengdra aðila til grundvallar endurmati eignanna.

Seðlabanki Íslands hóf að hækka vexti í maí 2021 eftir að hafa lækkað stýrivexti á árinu á undan. Stýrivextir voru hækkaðir í fjórgang og í lok ársins höfðu þeir hækkað um 1,25% og stóðu þá í 2,0%, sem er þó töluvert lægra en var fyrir faraldurinn. Lágir vextir höfðu leitt til hækkunar á eignaverði í landinu og þá

sérstaklega fasteignaverði. Lágt vaxtastig, truflanir í aðfangakeðjum og ójafnvægi milli framboðs og eftirspurnar hefur stutt við mikla hækkun á neysluvörum en verðbólga hefur reynt vera yfir markmiðum seðlabanka bæði hér innanlands sem og erlendis.

Landsframleiðslan jókst um 4,3% á síðasta ári eftir að hafa dregist saman um 6,5% á árinu áður en útflutningsgreinar hafa verið að taka við sér. Stærsta útflutningsgrein þjóðarinnar, ferðaþjónustan, kom að miklu leyti til baka og neyslumynstur ferðamanna breyttist til hins betra meðal annars vegna lengri dvalartíma. Sjávarútvegurinn lítur einnig út fyrir að hafa skilað auknum afla og verðmætum auk þess sem flutningsiðnaður hefur gengið vel þökk sé háu heimsmarkaðsverði á sjávarflutningum. Gengi krónunnar hækkaði á árinu 2021 um 2,5% miðað við þróun gengisvísitölu en um 5,8% gagnvart evru. Verðbólga reyndist 5,1% á árinu sem er yfir 2,5% verðbólgu markmiði Seðlabankans og skýrist það að miklu leyti af áður nefndum þáttum en verðbólga er yfir markmiðum víða í heiminum.

Sjá yfirlit yfir afkomu stærstu eignaflokka félagsins á mynd 13.

	Virði 31.12.2021	Vægi	Virði 31.12.2020	Hreyfingar	Ávöxtun	Afkoma
Laust fé	250	0%	786	-543	0,8%	7
Skuldabréf með ríkisábyrgð	14.512	29%	13.208	1.093	0,5%	212
Önnur skuldabréf	17.819	35%	15.447	1.536	0,3%	836
Skráð hlutabréf	14.759	29%	11.839	-2.621	52,8%	5.541
Óskráð hlutabréf	3.517	7%	2.460	-361	63,2%	1.419
Verðbréf samtals	50.857	100%	43.739	-896	18,5%	8.014

Mynd 13 - Afkoma og ávöxtun (í m.kr.) af eignum samstæðu í stýringu á árinu 2021 m.v. eigin flokkun

Samanburður á ávöxtun ríkisskuldabréfasjóða á árinu 2021 má sjá á mynd 14.

	2021
Sjóvá - samstæða	1,6%
ÍV áskriftasjóður	1,5%
Kvika ríkisverðbréf	3,1%
Landsbréf Sparibréf millilöng	2,3%
Íslandssjóðir meðallöng ríkisskuldabréf	2,3%
Stefnir millilöng ríkistryggð	3,3%

Mynd 14 - Ávöxtun nokkurra ríkisskuldabréfasjóða, 2021

Samanburð á ávöxtun hlutabréfasjóða á árinu 2021 má sjá á mynd 15.

	2021
Sjóvá - samstæða	43,1%
ÍV hlutabréfasjóður	36,4%
Akta - Stokkur	40,7%
Landsbréf Öndvegisbréf	36,3%
Íslandssjóðir Hlutabréfasjóðurinn	39,2%
Kvika innlend hlutabréf	38,5%
Stefnir ÍS 15	37,5%
Landsbréf Úrvalsbréf	37,1%

Mynd 15 - Ávöxtun nokkurra hlutabréfasjóða, 2021

A.4 ÁRANGUR AF ANNARRI STARFSEMI

Ekki er um aðra starfsemi að ræða en fram kemur í köflum A.1-A.3.

A.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR

A.5.1. MARKVISS STEFNA Í SJÁLFBÆRNI OG SAMFÉLAGSLEGRI ÁBYRGÐ

Sjóvá hefur lengi lagt sitt af mörkum til að stuðla að sjálfbærni og vernd umhverfisins, auk þess sem það hefur lengi unnið að margvíslegum samfélagslegum verkefnum. Í ár gefur félagið í fyrsta sinni út sérstaka skýrslu um sjálfbærni og samfélagsábyrgð.

Sjóvá vinnur að því að auka samþættingu áherslna Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun við markmið í starfseminni. Tengt er við fimm heimsmarkmiðanna þ.e. markmið 3 um heilsu og vellíðan, 5 um jafnrétti kynjanna, 8 um góða atvinnu og hagvöxt, 12 um ábyrga neyslu og 13 um aðgerðir í loftslagsmálum. Í samræmi við eðli rekstrarins hefur áhersla verið lögð á forvarnir, jafnréttismál, heilbrigðan rekstur og framþróun í samræmi við markmið 3, 5 og 8. Einnig er leitast við að tryggja ábyrga neyslu og stuðla að umhverfsvænum lausnum samkvæmt markmiði 12 og grípa til bráðra aðgerða gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra í samræmi við markmið 13. Sjóvá hefur til að mynda sett sér það markmið að verða kolefnishlutlaust fyrir árið 2025.

Áherslur Sjóvá í forvörnum tengjast markmiði 3 um heilsu og vellíðan þar sem sett eru fram markmið um helmings fækkun alvarlega slasaðra og dauðsfalla vegna umferðarslysa fyrir árið 2030 og markmiði 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu um að draga verulega úr sóun með forvörnum, minnkun úrgangs, aukinni endurvinnslu og endurnýtingu. Starfsfólki í höfuðstöðvum er m.a. boðið að koma með lífrænt sorp frá heimilum sínum í vinnuna í samvinnu við Terra umhverfisþjónustu.

Sjóvá hefur um árabil lagt áherslu á að tryggja jöfn tækifæri og jafnrétti kynja til ábyrgðar og launa í samræmi við heimsmarkmið 5 og 8. Mannréttindastefna og árleg aðgerðaáætlun eru rammi utan um framkvæmd stefnunnar. Sjóvá hefur frá árinu 2014 haft jafnlaunavottun sem staðfestir að í félaginu er virkt jafnlaunakerfi og hefur launamunur alltaf mælst milli 0-2%.

Félagið hefur sett sér umhverfisstefnu, fylgist með þróun umhverfisvísa og notkunar auðlinda í rekstrinum og leitast við að minnka losun gróðurhúsalofttegunda.

Í ár fékk félagið í fyrsta sinn ítarlegt áhættumat á umhverfisþáttum, félagsþáttum og stjórnarhættum (UFS) frá Reitun. Niðurstaðan var afar ánægjuleg en mældist Sjóvá fyrir ofan meðaltal á UFS heildareinkunn í samanburði við innlenda útgefendur verðbréfa sem hafa farið í gegnum greiningu hjá Reitun. Helst stóð félagið sig vel í flokki félagsþátta sem snúa að mælikvörðum á jafnrétti og velferð starfsfólks.

Allt frá stofnun Slysavarnarfélagsins Landsbjargar hefur Sjóvá verið einn af aðalbakhjörllum þess og hefur samstarf félaganna á sviði trygginga og forvarna verið víðtækt. Í ár styrkti Sjóvá Landsbjörgu um 142,5 m.kr. til kaupa á nýjum björgunarskipum.

Sjóvá hefur um nokkurt skeið unnið að gerð smáforrits, SafeTravel, í samstarfi við Landsbjörgu og Stokk hugbúnaðarhús. Markmiðið er að auka öryggi á vegum landsins með því að hægt er að fylgjast með ástandi vega á Íslandi í rauntíma. Nú hafa tæplega 17.000 aðilar sótt appið.

Sjóvá hefur verið og er þátttakandi í Ólympíufjölskyldu Íþróttá- og ólympíusambands Íslands og styður þannig dyggilega við afreksstarf samtakanna.

A.5.2. ÁNÆGDARA STARFSFÓLK OG VIÐSKIPTAVINIR

Sjóvá var efst tryggingafélagi í Íslensku ánægjuvuginni árið 2021, fimmta árið í röð. Niðurstöðurnar voru tilkynntar í febrúar 2022 og var Sjóvá enn á ný hæst tryggingafélagi þó niðurstöðurnar hafi ekki verið eins háar og árið áður en hafa ber í huga að sú einkunn var langhæsta einkunn sem nokkurt tryggingafélag hefur fengið fram að þessu.

Allt frá árinu 2015 hefur verið unnið með markvissum hætti að því að auka ánægju viðskiptavina með breyttum áherslum í þjónustu, auknu frumkvæði í samskiptum og einföldun skilaboða. Að sama skapi hefur verið unnið ötullega að því að auka og styðja við ánægju starfsfólks enda er það trú okkar að þetta tvennt haldist þétt saman í hendur. Í mælingum Gallup á starfsánægju á árinu 2021 mældist starfsánægja hærri en nokkru sinni og er hún með því hæsta sem mælist hjá íslenskum fyrirtækjum, samkvæmt gagnagrunni Gallup.

B Stjórnkerfi

B.1 ALMENNAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI

Sjóvá er hlutafélag sem stofnað var 20. júní 2009. Félagið er váttryggingafélag og starfar samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995, lögum um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016 og lögum um váttryggingasamstæður nr. 60/2017.

Með stjórn félagsins fara hluthafafundir, stjórn félagsins og forstjóri. Hluthafafundir hafa æðsta vald í öllum málefnum félagsins. Stjórn hefur æðstu forstöðu félagsins, nema þar sem öðruvísi er kveðið á um í samþykktum. Forstjóri annast daglegan rekstur félagsins eftir stefnu sem stjórn setur.

Sjóvá samstæðan starfar á váttryggingamarkaði og er alhliða váttryggingafélag með starfsemi á Íslandi á sviði skaða- og líftrygginga. Sjóvá líf er dótturfélag Sjóvár og er allri daglegri starfsemi þess útvistað til móðurfélagsins.

Félagið fylgir reglum um stjórnarhætti sem fjallað er um í lögum um ársreikninga, lögum um hlutafélög, lögum um váttryggingastarfsemi og reglugerða Evrópusambandsins um váttryggingastarfsemi og váttryggingasamstæður nr. 940/2018, og leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar voru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins.

B.1.1 SAMSETNING STJÓRNAR, MEGINSVIÐ, HELSTU NEFNDIR, GÆÐAKERFI OG LYKILSTARFSSVIÐ

B.1.1.1 Samsetning stjórnar

Hlutverk stjórnar er að hafa eftirlit með því að starfsemi félagsins sé í samræmi við stefnu og áætlanir, lög og samþykktir og hafa eftirlit með rekstri og ráðstöfun fjármuna. Stjórnin hefur eftirlit með árangri og skilvirkni félagsins og stuðlar að því að markmið þess náist og að til staðar sé skilvirkt innra eftirlit, áhættustýring og hlítning við lög og reglur. Stjórn skal tryggja að viðmiðum og lágmarkskröfum um gjaldpól sé ævinlega fylgt og skal staðfesta að staðalregla um útreikninga gjaldpóls sé viðeigandi fyrir félagið og að niðurstöður gjaldpólsútreikninga séu nýttar í rekstrinum. Þá skal stjórn tryggja að gildi og stefna Sjóvár séu þekkt og innleidd í starfseminni.

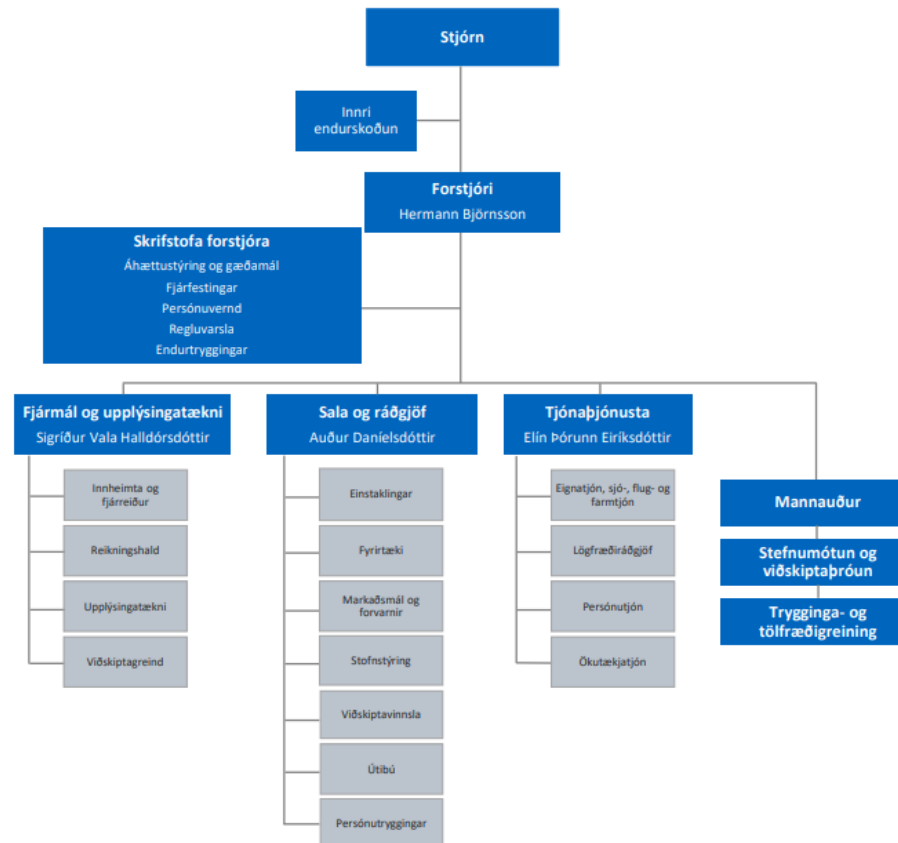
Stjórn Sjóvár var skipuð fimm einstaklingum; lögfræðingi, tölvunarfræðingi og þremur viðskiptafræðingum. Styrkleikar stjórnarinnar eru fjölbreytt samsetning, víðtæk þekking úr atvinnulífinu og reynsla af stjórnarsetu félaga í fjölbreyttum rekstri. Sérfræðiþekking og reynsla hvers stjórnarmanns nýtist vel í störfum stjórnarinnar. Stjórnin starfar eftir starfsáætlun sem samþykkt er frá aðalfundi til aðalfundar. Fundir eru að jafnaði haldnir mánaðarlega og oftast ef þurfa þykir. Stjórnarfundir voru í föstum skorðum á árinu 2021 og haldnir voru 18 fundir. Stjórn Sjóvár endurskoðar starfsreglur sínar árlega en þær kveða meðal annars á um hæfi stjórnarmanna, verkaskiptingu og skyldur stjórnarmanna. Reglurnar ná einnig yfir hlutverk og verksvið stjórnar og forstjóra, fyrirsvar stjórnar, upplýsingagjöf til stjórnar, fundarsköp og fundargerðir, ákvörðunarvald og skipan undirnefnda.

Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum.

Stjórn Sjóvár lífs var skipuð þremur einstaklingum; tölvunarfræðingi, viðskiptafræðingi og lögfræðingi. Stjórnin metur árlega störf sín og gerir sjálfsmat á samsetningu stjórnarinnar en hún telur sig búa yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að sinna störfum sínum. Stjórn Sjóvár lífs átti ellefu fundi á árinu 2021.

Forstjóri Sjóvár sem jafnframt er framkvæmdastjóri Sjóvár lífs og stjórnarmenn hafa staðist hæfismat Fjármálaeftirlitsins.

Skipurit Sjóvár kemur fram í eftirfarandi mynd:

Mynd 16 - Gildandi skipurit Sjóvár

Forstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri samkvæmt stefnu og fyrirmælum stjórnar, sbr. 2 mgr. 68 gr., hlutafélagalaga. Áhættustýring og gæðamál, persónuvernd, regluvarsla, endurtryggingar, fjárfestingar, mannauður, stefnumótun og viðskiptaþróun og trygginga- og tölfraeðigreining heyra beint undir forstjóra. Allri daglegri starfsemi dótturfélagsins Sjóvár lífs er útvistað til móðurfélagsins. Framkvæmdastjórn skipa forstjóri og framkvæmdastjórar þriggja megin sviða félagsins. Forstjóri er einnig framkvæmdastjóri Sjóvá lífs sem og annars dótturfélags, Sjóvá Forvarnarhúsið.

B.1.1.2 Megin svið Sjóvár

Starfseminni er skipt upp í þrjú megin svið, þ.e. fjármál og upplýsingatækni, sölu og ráðgjöf og tjonapjónusta. Hver framkvæmdastjóri ber ábyrgð á tilteknu ábyrgðarsviði gagnvart forstjóra:

Fjármál og upplýsingatækni bera ábyrgð á innheimtu og reikningshaldi, uppgjörum, fjárhagsupplýsingum, áætlanagerð, viðskiptagreind og upplýsingatækni.

Sala og ráðgjöf ber ábyrgð á ráðgjöf, þjónustu og sölu á sviði líf- og skaðatrygginga, útibúum og umboðsneti, markaðsmálum og forvörnum auk stofnstýringar.

Tjónapjónusta ber ábyrgð á tjonaskráningu, uppgjóri tjóna, bótaákvörðunum, tjonaskoðun og endurmati á skráðum tjónum. Undir tjonasvið fellur einnig lögfræðipjónusta.

B.1.1.3 Helstu nefndir stjórnkerfisins

Áhættu- og öryggisnefnd

Hlutverk nefndarinnar er að vera stjórn félagsins til stuðnings við greiningu og stýringu á þeim áhættum sem félagið stendur frammi fyrir. Áhættu- og öryggisnefnd hefur einnig yfirumsjón með því að unnið sé að samhæfðri áhættustýringu. Nefndin skal hafa yfirsýn yfir virkni gæðakerfis og að öryggismál séu ávallt í takti við þarfir félagsins og uppfylli lög og reglur. Nefndin rýnir áhættustefnu, ORSA stefnu, upplýsingaöryggisstefnu, upplýsingatæknistefnu, stefnu um útvistun, stefnu um gæði gagna og gæða- og öryggisstefnu áður en þær eru lagðar fyrir stjórn til samþykktar. Nefndin hefur eftirlit með og tekur ákvörðun um eigin áhættu og endurtryggingavernd félagsins að tillögu forstöðumanns stofnstýringar og endurtrygginga. Í nefndinni sitja forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála sem er formaður nefndarinnar, forstjóri og framkvæmdastjórn.

Fjárfestinganefnd

Nefndin gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu tengdri fjárfestingum. Í reglum stjórnar Sjóvár um fjárfestingarstarfsemi félagsins eru skýrðar heimildir forstjóra til ákvarðana um fjárfestingar án fyrirfram ákveðins samþykkis stjórnar. Fjárfestinganefnd, sem skipuð er forstjóra, framkvæmdastjóra fjármálasviðs, forstöðumanni fjárfestinga og staðgengli forstöðumanns fjárfestinga, fer sameiginlega með fjárfestingaumboð forstjóra. Hlutverk nefndarinnar er að hafa yfirumsjón með fjárfestingum samstæðunnar og ber nefndin ábyrgð á að rýna fjárfestingastefnu og bera undir stjórn til samþykktar að minnsta kosti einu sinni á ári.

Endurskoðunarnefndir

Endurskoðunarnefnd Sjóvá er skipuð þremur nefndarmönnum sem kosnir eru af stjórn félagsins. Hlutverk nefndarinnar er einkum að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, áhættustýringu og virkni innra eftirlits, jafnframt hefur nefndin umsjón með mati á innri og ytri endurskoðendum. Starfsreglur endurskoðunarnefnda má finna á vefsíðu Sjóvá.

Starfskjaranefnd

Nefndin markar starfskjarastefnu sem miðar að því að félagið sé ávallt samkeppnishæft og geti ráðið til sín framúrskarandi starfsfólk. Stefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna og skal fylgja mannréttینگastefnu félagsins ásamt því að taka afstöðu til áhrifa launa á áhættutöku og -stýringu félagsins í samráði við endurskoðunarnefnd. Starfskjarastefnu skal endurskoða árlega og skal greiða atkvæði um hana á aðalfundi. Starfskjaranefnd er skipuð öllum stjórnarmönnum. Starfskjarastefnu má finna á vefsíðu Sjóvá.

Tilnefningarnefnd

Hlutverk tilnefningarnefndar er að tilnefna einstaklinga til stjórnarsetu fyrir aðalfund félagsins. Skal nefndin vinna að hagsmunum allra hluthafa og gæta þess að einstaklingar sem tilnefndir eru búi sem heild yfir nægilegri þekkingu og reynslu til að rækja hlutverk sitt. Nefndinni ber einnig að leggja mat á hvort frambjóðendur séu óháðir gagnvart félaginu eða hluthöfum sem eiga 10% hlut í félaginu eða meira. Tilnefningarnefnd er skipuð þremur nefndarmönnum sem kjörnir eru af hluthöfum á aðalfundi annað hvert ár.

Öryggisteymi UT

Markmið öryggisteymis er að fara yfir öryggismál Sjóvá í upplýsingatækni hverju sinni og fylgja eftir og vinnur að úrbótaverkefnum. Aðilar teymisins gegna lykilhutverki í úttektum og öryggisprófunum og bera ábyrgð á fylgjast með nýjungum í öryggismálum. Öryggisteymið samanstendur af forstöðumanni UT, lykilorritara UT rekstrarstjóra UT sem er jafnframt öryggisstjóri UT. Aðilar sem teymið vinnur náið með er áhættustjóri og rekstrarstjóri Sjóvá hjá hýsingaraðila.

Persónuverndarfulltrúi

Sjóvá hefur tilnefnt persónuverndarfulltrúa sem einstaklingar geta haft samband við með öll mál er tengjast vinnslu persónuupplýsinga þeirra og hvernig þeir geta neytt réttar síns samkvæmt lögum um persónuvernd. Að auki starfar samstarfshópur um mál er snúa að persónuvernd og álitamál þar um er upp kunna að koma.

B.1.1.4 Lykilstarfssvið

Fjögur lykilstarfssvið eru starfrækt en það eru áhættustýring og gæðamál, starfssvið tryggingastærðfræðings, innri endurskoðun og regluvarsla. Einingarnar áhættustýring, starfssvið tryggingastærðfræðings og regluvarsla heyra beint undir forstjóra. Innri endurskoðun er útvistað og heyrir beint undir stjórn.

Áhættustýring og gæðamál hafa yfirumsjón með samhæfðri áhættustýringu og eftirliti, sem nær til allra rekstrarþátta félagsins, og tryggir viðeigandi umgjörð samhæðar áhættustýringar og gjaldpolsreglna. Einingin heyrir beint undir forstjóra sem tryggir sjálfstæði hennar og hefur einingin víðtækar heimildir til upplýsingaöflunar. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála ber einnig ábyrgð á mótun og verkstjórn með reglum um greiningu áhættuþátta. Hann

leiðir vinnu við áhættustefnu félagsins, sem lýsir umgjörð áhættustýringar, í samstarfi við stjórn og framkvæmdastjórn félagsins, þ.m.t. að skilgreina áhættumælikvarða og þolmörk með stjórn. Einnig leiðir hann áhættu- og öryggisnefnd sem m.a. mótar áhættustefnu félagsins og endurskoðar hana. Nefndin hefur eftirlit með að reglum um áhættustýringu sé framfylgt og ber ábyrgð á því að gripið sé til viðeigandi aðgerða. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála ber ábyrgð á eftirliti með áhættustefnum. Auk þeirra krafna um hæfi og hæfni sem getið er í lögum nr. 100/2016 um váttryggingastarfsemi er gerð krafa um viðtæka þekkingu á áhættustýringu og umtalsverða reynslu af störfum á sviði áhættustýringar.

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga- og tölfræðigreiningar og ber meðal annars ábyrgð á útreikningi á váttryggingaskuld. Eftirfarandi þættir eru á starfssviði tryggingastærðfræðings auk ofangreinds: Mat á gæðum gagna sem notuð eru við útreikninga á váttryggingaskuld. Upplýsir stjórn um áreiðanleika váttryggingaskuldar. Gefur álit á áhættutöku félagsins vegna váttrygginga. Gefur álit á endurtryggingavernd félagsins. Ber ábyrgð á útreikningi gjaldspolskröfu SCR. Gætir að samkvæmni sé á milli gjaldpolskröfu og yfirfærslu váttryggingaáhættu. Þá eru skýrslur til FME unnar hjá einingunni sem og skýrslur um eigið áhættu og gjaldpolsmat og skýrsla um gjaldpól og fjárhagslega stöðu í samvinnu við áhættustýringu. Þá eru einnig unnar ítarlegar afkomugreiningar og endurskoðun iðgjaldaskráa í tengslum við þær.

Innri endurskoðun er útvistað. Stjórn Sjóvá ræður innri endurskoðanda og endurskoðunarnefnd metur óhæði hans og hefur eftirlit með störfum hans. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem er virðisaukandi og bætir rekstur félagsins. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi Sjóvá sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Innri endurskoðandi fer yfir niðurstöður sínar á fundi með stjórnendum annars vegar og endurskoðunarnefnd og stjórn hins vegar. Innri endurskoðun var útvistað til Ernst & Young ehf. á árinu 2018. Formaður endurskoðunarnefndar er ábyrgðarmaður vegna útvistunar.

Regluvarsla ber ábyrgð á að fylgjast með og meta reglulega stefnur, verkferla og verklagsreglur Sjóvár sem miða að því að félagið, stjórn og starfsmenn þess starfi í samræmi við lög, reglur og önnur stjórnvaldsfyrirmæli. Regluvörður metur áhrif lagabreytinga á starfsemi félagsins og veitir ráðgjöf til stjórnar og starfsmanna. Forstjóri skal ráða regluvörð og skal stjórn samþykkja ráðningu hans og er hann sjálfstæður í störfum sínum. Regluvörður mótar og viðheldur hlítningarstefnu og hlítningaráætlun. Hann ber ábyrgð á eftirliti með hlítningaráhættu og að hún sé auðkennd og metin innan félagsins. Þá hefur hann umsjón með því að reglum félagsins um viðskipti innherja og meðferð innherjaupplýsinga sé framfylgt og að eftirfylgni sé í samræmi við lög um verðbréfavíðskipti og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 1050/2012 um meðferð innherjaupplýsinga og viðskipti innherja. Innri endurskoðandi skal hafa eftirlit með störfum regluvarðar.

B.1.2 HELSTU BREYTINGAR Á ÁRINU 2021

Helstu breytingar sem gerðar voru á árinu voru að framkvæmdastjóri fjármála og þróunar, sem jafnframt var framkvæmdastjóri Sjóvá lífs, lét af störfum og var forstöðumaður hagdeildar ráðin í hans stað. Með þessum breytingum færðust endurtryggingar yfir á forstjóra en viðskiptagreið (áður hagdeild) færðist undir framkvæmdastjóra fjármála og upplýsingatækni. Að auki tók forstjóri við starfi framkvæmdastjóra Sjóvá lífs samhliða sínum fyrri störfum. Samhliða þessu vék forstjóri frá starfi stjórnarformanns Sjóvá lífs og Guðmundur Örn Gunnarsson tók við.

B.1.3 STARFSKJARASTEFNA

Starfskjarastefnan nær yfir helstu atriði í starfs- og launakjörum forstjóra, stjórnenda og starfsmanna. Við framkvæmd stefnunnar skal jafnframt farið eftir mannréttindastefnu Sjóvárs.

Starfskjör stjórnarmanna

Starfskjör stjórnarmanna eru ákveðin fyrir komandi starfsár á aðalfundi félagsins ár hvert. Skulu laun stjórnarmanna taka mið af þeim tíma sem þeir þurfa að verja til starfsins og þeirri ábyrgð sem á þeim hvílir.

Starfskjör

Starfskjör allra starfsmanna skulu ítarlega tilgreind í skriflegum ráðningarsamningi þar sem skýrt kemur fram hver eru föst laun, lífeyrisréttindi, orlof, önnur hlunnindi og uppsagnarfrestur.

Einungis er heimilt við sérstök skilyrði, að mati stjórnar, að gera sérstakan starfslokasamning við forstjóra. Skal færa þá ákvörðun til bókar á stjórnarfundi ásamt röksemdum. Það sama á við um æðstu stjórnendur.

Laun og hlunnindi forstjóra, lykilstjórnenda og stjórnar samstæðunnar greinast þannig:

	2021		2020	
	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð	Laun og hlunnindi	Mótframlag í lífeyrissjóð
Björgólfur Jóhannsson, stjórnarformaður	9.320	1.072	7.173	825
Hildur Árnadóttir, stjórnarmaður fyrrv. formaður	5.985	688	6.515	749
Guðmundur Örn Gunnarsson, stjórnarmaður	6.590	758	3.658	421
Ingi Jóhann Guðmundsson, stjórnarmaður	4.750	546	4.590	528
Ingunn Agnes Kro, stjórnarmaður	4.750	546	3.658	421
Heimir V. Haraldsson, fyrrv. stjórnarmaður	0	0	925	106
Hjördís E. Harðardóttir, fyrrv. stjórnarmaður	0	0	925	106
Erna Gísladóttir, varam., fyrrv. stjórnarmaður og stjórnarform.	398	46	1.318	152
Garðar Gíslason, varamaður	0	0	385	44
Hermann Björnsson, forstjóri	55.407	13.218	53.031	9.024
Fjórir framkvæmdastjórar (2020: þrír*)	159.984	22.300	102.525	17.122

Mynd 17 - Laun og hlunnindi 2021

* Um er að ræða þrjá framkvæmdastjóra og kostnað vegna starfsloka eins framkvæmdastjóra á árinu 2021.

Í árslok 2021 áttu forstjóri og framkvæmdastjórar félagsins 2.174 þús. hluti í félaginu og hlutafé í Sjóvá í eigu stjórnarmanna og tengdra félaga voru 184.370 þús. hlutir.

Hvatakerfi

Stjórn er heimilt að greiða starfsmönnum og stjórnendum árangurstengdar greiðslur á grundvelli sérstaks kaupaukakerfis sem stjórnin samþykkir að fengnu álitu starfskjaranefndar.

Ekki eru nein slík ákvæði í gildi. Þá hafa engir kaupréttarsamningar verið gerðir við stjórnendur. Engin sérstök eftirlaunaákvæði eru fyrir hendi er varða snemmtækin eftirlaun einstakra starfsmanna.

B.1.4 VEIGAMIKIL VIÐSKIPTI (LYKILSTARFSMANNA OG STJÓRNAR)

Hluti lykilstarfsfólks á hlutfé í Sjóvá en engin viðskipti áttu sér stað með þá hluti á árinu 2021 sem háð er tilkynningaskyldu skv. lögum um verðbréfavíðskipti. Regluverði barst engin tilkynning frá innherjum vegna fyrirhugaðra viðskipta á árinu 2021.

Viðskipti við tengda aðila, þ.e. við aðila sem hafa veruleg áhrif á félagið stjórnarmenn, stóra hluthafa, forstjóra, lykilstjórnendur, endurskoðunarnefnd og aðra aðila þeim tengdum, eru einungis tryggingaviðskipti. Viðskipti við þessa tengdu aðila eru gerð á sambærilegum grundvelli og viðskipti við ótengda aðila og eru ekki veigamikil. Í heildina eru tekjur vegna tengdra aðila 371 m.kr. og gjöld 125 m.kr. árið 2021.

B.2 KRÖFUR UM HÆFI OG HÆFNI

B.2.1 KRÖFUR UM FÆRNI, ÞEKkingu OG SÉRFRÆÐIKUNNAÐTU

Kröfur eru gerðar um færni, þekkingu og sérfræðikunnáttu þeirra er stjórna fyrirtækinu og ábyrgðarmanna lykilstarfssviða þess. Fyrir ráðningu í starf eru skilgreindar kröfur um viðeigandi menntun og reynslu og lagt mat á færni sem fram kemur í ferilskrá viðkomandi. Leitast er við að senda aðila í persónuleikapróf og hæfnismat eftir því sem við á ásamt því að kanna umsagnir meðmælenda. Fyrir upphaf starfstíma skulu aðilar skila inn staðfestingu á menntun og sakavottorði.

B.2.2 LÝSING Á FERLI TIL AÐ META HÆFI OG HÆFNI

Auk fyrrnefndra krafna í B.2.1 hefur Sjóvá sett fram hæfismat fyrir ábyrgðarmenn lykilstarfssviða sem byggir í grunninn á sömu efnisþáttum og teknir eru fyrir í mati FME á hæfi forstjóra váttryggingafélaga. Er tilgangur hæfismatsins jafnframt sá hinn sami, þ.e. að kanna þekkingu, skilning og viðhorf til helstu efnisatriða sem tengjast starfssviði viðkomandi lykilstarfsmanns. FME metur hæfi forstjóra og stjórnarmanna. Árlegt mat er framkvæmt á hæfi forstjóra og formanna stjórna af hálfu stjórna. Stjórnir framkvæma árlega mat á eigin störfum.

B.3.1 ÁHÆTTUSTÝRINGARKERFI FÉLAGSINS

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæðrar áhættustýringar hjá móðurfélaginu Sjóvá og hjá dótturfélaginu Sjóvá líf. Áhættustefnan er sett í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn í desember 2021. Samhæfð áhættustýring er einn af grunnþáttum í stjórnkerfi og felur í sér sjálfsmat á öllum fyrirsjáanlegum áhættum starfseminnar. Samhæfð áhættustýring er höfð til grundvallar í skipulagi og ákvarðanatöku og hefur verklag verið innleitt til að greina, mæla og draga úr og/eða dreifa áhættum sem steðjað geta að í rekstri með það að markmiði að vernda félögin, viðskiptavinum og váttryggða.

Áhættustýring nær yfir þá áhættuþætti sem notaðir eru við útreikning á gjaldþolskröfu; váttryggingaáhættu, áhættu við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhættu, lausafjáraáættu, samþjöppunaráhættu, rekstraráhættu, eiginfjáraáættu og áhættu vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Sjóvá hefur skilgreint ábyrgðaraðila og áhættumælikvarða fyrir einstaka áhættuþætti ásamt áhættuvilja og þolmörk fyrir mælikvarðana.

Áhættuvilji lýsir vilja stjórnenda til áhættutöku til að ná markmiðum félagsins. Mælikvarðar ásamt skilgreindum þolmörkum eru notaðir til að vakta hlítinu við áhættustefnu og áhættuvilja Sjóvá. Ef mæling reynist umfram þolmörk skal forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála eða áhættu- og öryggisnefnd upplýst um það. Frávik frá áhættustefnu skulu kynnt stjórn á næsta stjórnarfundum nema frávik á rekstrarhæfi félagsins sem skulu tilkynnt stjórn tafarlaust. Lögð er rík áhersla á ábyrgð stjórnenda á áhættum sem tengjast þeirra ábyrgðarsviði. Þá kemur forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála reglulega fyrir stjórn til að fjalla um starfsemi áhættustýringar, áhættuskýrslu og ORSA.

Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála og tryggingastærðfræðingur hafa eftirlit með Solvency II tilskipuninni í Sjóvá. Forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála leiðir áhættustýringu og hefur eftirlit með samhæfðri áhættustýringu og áhættumælingum og að unnið sé í samræmi við áhættustefnu. Hann ber einnig ábyrgð á skýrslugjöf til stjórnar varðandi áhættustýringu. Þá ber forstöðumaður ábyrgð á eigin áhættu- og gjaldþolsmati (ORSA) og hefur eftirlit með að framkvæmdar séu áhættugreiningar á öllum þáttum í starfseminni.

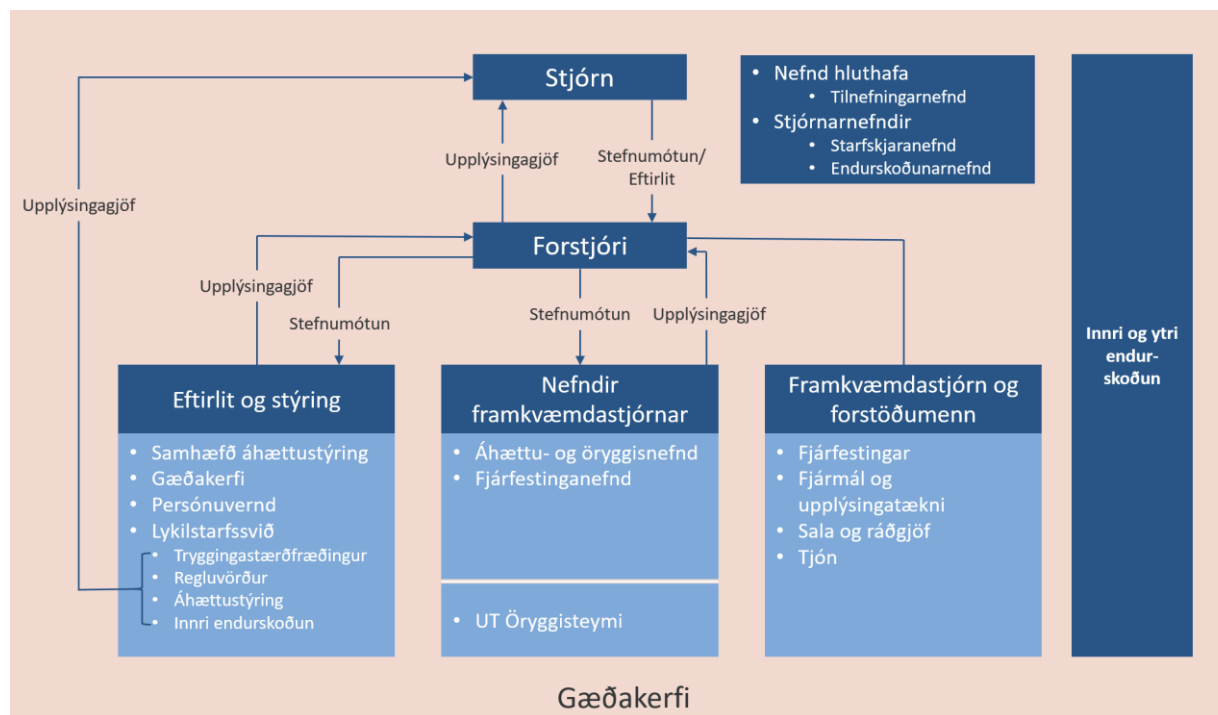
Gæðastjóri upplýsir framkvæmdarstjórn að jafnaði mánaðarlega um stöðu áhættugreininga ásamt öðrum þáttum er snúa að innra eftirliti. Á þessum fundum fer gæðastjóri einnig yfir stöðuna á úrbótaverkefnum sem tengjast áhættugreiningum og öðrum þáttum. Sérfræðingar í áhættustýringu- og gæðamálum hitta jafnframt hvern framkvæmdarstjóra og/eða forstöðumann fyrir sig á 4 til 6 vikna fresti og fara yfir opnar áhættugreiningar og úrbótaverkefni sem snúa að hverjum framkvæmdarstjóra/forstöðumanni fyrir sig. Áhættustýring og gæðamál sjá um að setja fram tveggja ára áætlun um áhættugreiningar og er sú áætlun lögð fyrir áhættu- og öryggisnefnd annað hvert ár til samþykktar. Áætlunin inniheldur ferla, tölvukerfi og sértækar áhættur ef við á. Ársfjórðungslega leggur forstöðumaður áhættustýringar og gæðamála mat á helstu ytri áhættur í samstarfi við helstu stjórnendur og sérfræðinga félagsins.

Framkvæmdar eru innri úttektir á vinnubrögðum og verklagi reglulega.

Áhættu- og öryggisnefnd endurskoðar reglulega uppbyggingu áhættustýringar, yfirfer helstu áhættur með ábyrgðaraðilum og tekur ákvörðun um umfang endurtryggingaverndar.

Áhættustýring og gæðadeild hefur eftirlit með hlítingu fjárfestingastefnu en hún ramar inn þær fjárheimildir sem stjórn hefur sett. Ársfjórðungslega er lagt mat á gjaldþol en oftast ef þörf krefur. Í reglum um fjárfestingastarfsemi og fjárfestingarstefnu er skilgreint í hvaða tilfellum það er.

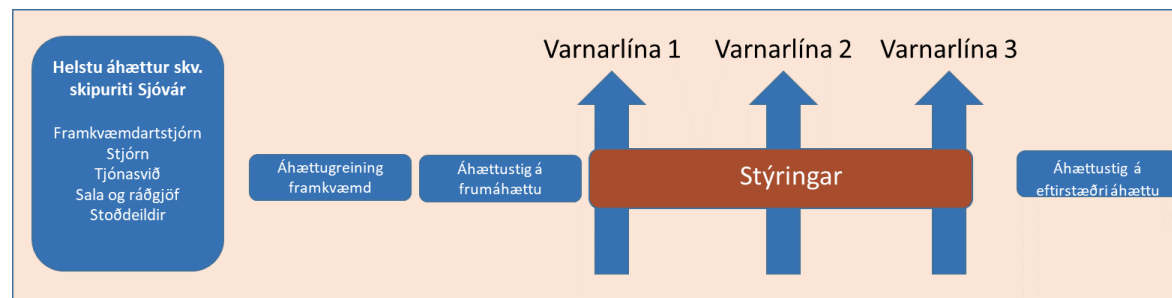
Sjóvá hefur komið upp verklagi sem tryggir að stjórnendur og starfsmenn fái þjálfun í að þekkja áhættur sem geta haft áhrif á rekstur, viðskiptavinum og váttrygð. Þetta verklag segir jafnframt til um hvernig skuli tilkynna, skrá, meta, mæla, stýra og/eða milda þær áhættur sem um ræðir.

Mynd 18 - Áhættustýring – verklag og nefndir

Stýringar á áhættum félagsins skiptast í þrjár varnarlínur og er tilgangur þeirra að lýsa mismunandi hlutverkum áhættustýringar og eftirlitsumhverfisins. Stýringar þar sem eftirlitshlutverkið liggur hjá framkvæmdastjórn og sérstaklega hjá þeim framkvæmdarstjórum sem bera ábyrgðina á áhættunni kallast varnarlína eitt. Þessir aðilar bera ábyrgð á að meta, stýra og minnka áhættuna. Stýringar þar sem eftirlitshlutverkið liggur hjá einingum sem falla undir

stjórnkerfið kallast varnarlína tvö. Einingarnar sem falla þarna undir eru stjórn, áhættustýring, endurkoðunarnefnd, regluvörður, tryggingastærðfræðingur ásamt innri úttektum og gæðakerfinu. Að lokum er varnarlína þrjú. Undir þá varnarlínu falla ytri endurskoðendur, innri endurskoðendur og ýmsir vottunaraðilar. Hlutverk varnarlínu þrjú er að tryggja vinnu eininga sem falla undir varnarlínu eitt og tvö og að meta skilvirkni þeirra. Mikilvægt er að allar þrjár varnarlínurnar vinni þétt saman og þá skapast skilvirkt eftirlitskerfi og stjórnkerfi. Einnig lagði framkvæmdarstjórn mat á þær áhættur sem skipta reksturinn hvað mestu máli og eru stærstar á líðandi stundu, svokallaðar ORSA áhættur.

Mynd 19 - Varnarlínur

B.3.2 EIGIÐ ÁHÆTTU- OG GJALDPOLSMAT

Að minnsta kosti árlega er framkvæmt eigið áhættu- og gjaldpolsmat (ORSA) til að meta virkni áhættustýringar og gjaldpolskröfu, bæði núverandi sem og sýn til framtíðar. Matið er einnig framkvæmt við stórfelldar breytingar eða þegar nýjar áhættur yfir ákveðnu umfangi greinast eða skapast í rekstri eða starfsemi. Í stefnu stjórnar um ORSA kemur fram að fari gjaldpolslutfall undir viðmið stjórnar um gjaldpolslutfall þá skuli fara fram nýtt áhættu- og gjaldpolsmat.

Í tengslum við gerð rekstraráætlunar er stillt upp efnahagsreikningi sem lýsir sýn Sjóvár til fimm ára. Niðurstaðan er kynnt stjórn til samþykktar og liggur því til grundvallar stefnumótun. Stjórn og framkvæmdastjórn koma að yfirferð og mati á stærstu áhættum og er markvisst unnið að því að tilgreina, meta og mæla þær áhættur sem félagið samþykkir.

Gjaldpolskröfur Sjóvár og Sjóvár lífs eru reiknaðar samkvæmt svokallaðri staðalreglu sem gefin er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pension Authority) og lagt mat á hve vel reglan á við starfsemi og áhættusnið. Markmiðið er að leggja mat á hvort reiknað heildargjaldpól sé nægilegt miðað við undirliggjandi áhættur. Á heildina litið telur Sjóvá staðalregluna lýsandi fyrir áhættusnið samstæðunnar þó ákveðnir þættir séu kannaðir sérstaklega. Í eigin áhættu- og gjaldpolsmati eru þeir þættir útlistaðir og eigið mat á gjaldpolskröfunni birt. Sjóvá metur niðurstöðu beggja útreikninga en styðst við niðurstöður staðalreglunnar. Heimilt er skv. 104. gr. laga nr. 100/2016 að nota eigið líkan telji Sjóvá áhættusnið víkja verulega frá staðalreglunni. Ekki eru áform hjá Sjóvá að sækja um eigið líkan.

B.4 INNRA EFTIRLIT HJÁ SJÓVÁ OG REGLUVARSLA

B.4.1 Innra eftirlitskerfi

Innra eftirlitskerfi Sjóvá er ferli sem mótað er af stjórn, stjórnendum og starfsmönnum. Komið hefur verið á virku innra eftirlitskerfi sem á að tryggja að Sjóvá nái settum markmiðum sínum, bæði fjárhags- og stjórnunarlegum, að veittar séu réttar og áreiðanlegar fjárhagsupplýsingar og að starfað sé í samræmi við lög, reglugerðir og innri reglur. Eftirlitskerfið byggir meðal annars á skráningu og meðhöndlun á áhættum, ábendingum, áhættugreiningum, úrbótaverkefnum, sem og athugasemdum innri úttekta, endurskoðenda og annarra eftirlits- og úttektaraðila.

Reglulega er farið yfir skráningar í kerfinu í áhættu- og öryggisnefnd. Þessi atriði geta orðið hluti af þeim áhættum sem félagið telur vera helstu áhættur félagsins. Endurskoðunarnefndir hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlitsins. Innri endurskoðendur framkvæma endurskoðun og úttektir til að tryggja hæfilega vissu um að Sjóvá nái árangri og skilvirkni í starfseminni. Innri úttektir eru framkvæmdar af starfsmönnum sem hafa fengið sérstaka þjálfun til þess. Tilgangur innri úttekta er að sannreyna hvort að unnið sé eftir skráðum stefnum, reglum og verkferlum.

Í gegnum gæðakerfi hefur Sjóvá innleitt skilvirkt stjórnkerfi sem inniheldur skráð verklag og skýra skiptingu ábyrgðar. Gæðakerfið gegnir lykilhlutverki í stýringu áhættu. Stjórnendur bera ábyrgð á að starfsmenn fylgi skráðu verklagi í gæðakerfinu en áhersla er lögð á að hver og einn starfsmaður beri ábyrgð á gæðum vinnu sinnar, þjónustu og upplýsingaöryggi. Öll skjöl í gæðakerfi hafa ábyrgðaraðila sem skal rýna þau árlega. Fylgst er með framkvæmd verklags í reglulegum innri úttektum sem og í innri og ytri endurskoðun. Gæðastjóri ber ábyrgð á því að gæðakerfið sé virkt og sé áreiðanlegur vegvísir fyrir starfsfólk.

B.4.2 REGLUVARSLA

Regluvörður hefur eftirlit með skráningu innherja og að reglum um viðskipti þeirra og skráningu sé fylgt. Hann hefur eftirlit með breytingum á almennum lögum og reglum er varðar starfsemina og hlítinu við þær. Mótuð og innleidd hefur verið hlítungarstefna og hlítungaráætlun.

B.5 STARFSSVIÐ INNRI ENDURSKOÐANDA

Stjórnir Sjóvá og Sjóvá lífs ráða innri endurskoðanda en endurskoðunarnefndir meta óhæði hans og hafa eftirlit með störfum hans. Árlega leggur innri endurskoðandi fram endurskoðunaráætlun til samþykktar af endurskoðunarnefndum og stjórnnum en áætlunin er hluti af þriggja ára endurskoðunaráætlun. Innri endurskoðandi hefur ótakmarkaðan aðgang að öllum þáttum í starfsemi Sjóvá sem tryggir að hann nái markmiðum endurskoðunar. Innri endurskoðandi hefur samskipti við ytri endurskoðanda og fær ytri endurskoðandi aðgang að skýrslum innri endurskoðanda þegar niðurstöður liggja fyrir. Helstu verkefni innri endurskoðunar er að greina og meta hvort eftirlitsferlar eða -kerfi séu viðeigandi og skilvirk. Skýrslur innri endurskoðanda eru kynntar stjórnendum, afhentar og kynntar endurskoðunarnefndum til umsagnar áður en þær eru kynntar stjórnnum. Innri endurskoðandi fundar reglulega með forstjóra, sem jafnframt er framkvæmdastjóri Sjóvá lífs, endurskoðunarnefndum og stjórnnum. Árlega er haldinn sérstakur fundur þar sem stjórn, endurskoðunarnefnd og ytri og innri endurskoðendur fjalla um innra eftirlit og áhættustýringu.

Innri endurskoðun er útvistuð hjá Sjóvá til Ernst & Young ehf. og sjá þær Margrét Pétursdóttir, Ágústa Berg og Ingigerður Stella Logadóttir um innri endurskoðun.

B.6 STARFSSVIÐ TRYGGINGASTÆRÐFRÆÐINGS

Tryggingastærðfræðingur er forstöðumaður trygginga og tölfræðigreiningar hjá Sjóvá og leiðir starfssvið tryggingastærðings. Helstu verkefni einingarinnar eru útreikningur vátryggingaskuldar, útreikningur á gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagni, gæði gagna, skýrsluskil til FME, afkomugreiningar og iðgjaldaskrár, aðkoma að eigin áhættu og gjaldpolsmati í samvinnu við áhættustjóra auk þess að gefa álit á áhættutöku og endurtryggingavernd.

B.7 ÚTVISTUN

Sjóvá útvistar rekstrar- og þróunarverkefnum, sem og vinnslu upplýsinga að hluta eða öllu leyti ef það er talið leiða til eins eða fleiri eftirtalinna þátta: minni áhættu, aukins öryggis, lægri kostnaðar og/eða aukinna afkasta.

Sjóvá framkvæmir áhættugreiningu fyrir þau verkefni sem til stendur að útvista og tryggir þannig að ávallt sé tekið tillit til áhættustefnu félagsins.

Regluvörður eða lögfræðiráðgjöf veitir ráðgjöf við samningagerð og tryggir þannig að tekið sé tillit til laga, reglna og annarra viðmiða s.s. tilmæla FME.

Rekstrarstjóri/öryggisstjóri upplýsingatækniþáttar veitir ráðgjöf varðandi upplýsingatækniöryggi.

Sjóvá tryggir að það sé ávallt næg yfirsýn og kunnátta til þess að unnt sé að hafa eftirlit með útvistuninni og taka yfir framkvæmd útvistaðra verkefna eða útvista þeim til annars aðila ef nauðsyn krefur.

Sjóvá telur að stjórnkerfið sé virkt og fullnægjandi og er það mat í samræmi við niðurstöður innri úttekta sem framkvæmdar eru reglulega sem og árlegra úttekta innri og ytri endurskoðenda.

Eftirfarandi verkefnum hefur verið útvistað: innri endurskoðun, hýsingu og grunnrekstri upplýsingakerfa, reglulegum öryggisúttektum á ytra neti og milliinnheimtu vanskilakrafna.

B.8 AÐRAR UPPLÝSINGAR UM STJÓRNKERFI

Ekki er um aðrar veigamiklar upplýsingar um stjórnkerfi að ræða en þær sem fram koma í köflum B.1-B.7.

C Áhættusnið

SAMANTEKT ÁHÆTTUSNIÐS

Áhættustefna lýsir umgjörð samhæfðrar áhættustýringar hjá Sjóvá-Almennum tryggingum hf., móðurfélaginu og hjá dótturfélaginu Sjóvá-Almennum líftryggingum hf. Áhættustefnan var sett saman í samræmi við lög um váttryggingastarfsemi nr. 100/2016. Stefnan er rýnd árlega og var núverandi stefna samþykkt af stjórn í desember 2021.

Auk áhættustefnu hafa verið settar stefnur fyrir helstu áhættuþætti en þeir eru váttryggingaáhætta, áhætta við eigna- og skuldastýringu, markaðsáhætta, lausafjáraáhætta, samþjöppunaráhætta, rekstraráhætta, eiginfjáraáhætta, tapgleypni frestaðs skatts og áhætta vegna mótaðila og endurtryggingaverndar. Sjóvá hefur skilgreint ábyrgðaraðila og stýringar fyrir einstaka þætti sem skilgreindir eru í viðeigandi stefnum.

Framkvæmdastjórn mótar og samþykkir reglulega mælikvarða sem fylgjast skal með sem tryggja hlítinu við áhættustefnu Sjóvá. Einnig er samþykkt hversu oft skal framkvæma mælingar fyrir hvern mælikvarða og hvaða aðili framkvæmdastjórnar ber ábyrgð á því að haldið sé utan um mælingar.

Framkvæmdastjórn skilgreinir þolmörk fyrir þá mælikvarða sem við á, en aðrir mælikvarðar eru frekar ætlaðir til þess að fylgjast með þróun milli tímabila. Þolmörk skulu sett með tilliti til þess hvað framkvæmdastjórn telur starfsemina þola, þ.e. hvenær talin er ástæða til að flagga í áhættuskýrslu til stjórnar. Mótun þolmarka tekur mið af skilgreindum áhættuvilja sem lýsir vilja stjórnenda til áhættutöku til að ná markmiðum félagsins.

Ef niðurstöður mælinga hjá framkvæmdastjóra leiða í ljós að mælikvarði liggur utan þolmarka ber honum að upplýsa áhættustjóra og/eða áhættu- og öryggisnefnd félagsins. Áhættustjóri tilkynnir stjórn frávikid strax eða í síðasta lagi í næstu ársfjórðungslegu áhættuskýrslu.

Í áhættuskýrslu sem er gefin út ársfjórðungslega og kynnt stjórn má finna mælikvarða sem taldir eru endurspeglja þróun áhættu félagsins.

C.1 VÁTTRYGGINGAÁHÆTTA

C.1.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Áhættan sem felst í hverjum váttryggingasamningi samanstendur af áhættu á að váttryggður atburður eigi sér stað og óvissu um endanlega tjónsfjárhæð. Sjóvá hefur skilgreint váttryggingaáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á virði váttryggingaskuldbindinga vegna ófullnægjandi verðlagningar eða mats á váttryggingaskuld. Helstu áhættuþættir váttryggingaáhættu eru sala váttrygginga og áhættumat, vöruþróun og verðlagning, afgreiðsla tjóna og mat á váttryggingaskuld.

Áhættan við sölu er að ófullnægjandi áhættumat liggja til grundvallar þannig að verðlagning sé ekki í samræmi við áhættutöku. Einnig er hætta á að skráðu verklagi og verðstefnu sé ekki fylgt, sem og að misræmi sé á milli skilmála og þeirrar vöru sem viðskiptavinur telur sig vera að kaupa.

Áhættan við vörupróun og verðlagningu er að iðgjaldaskrá og verðstefna endurspegli ekki váttryggingalega áhættu.

Áhættan við afgreiðslu tjóna er að bótaskylda sé ranglega ákvörðuð eða rangar bótafjárhæðir greiddar.

Áhættan við ófullnægjandi mat á váttryggingaskuld er að skuldin reynist verða hærri en mat gerir ráð fyrir.

C.1.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

ÁHÆTTA VIÐ SÖLU VÁTTRYGGINGA OG ÁHÆTTUMAT

Starfsmenn skulu fylgja skráðu verklagi við sölu og ráðgjöf og tryggja þar með rétt og samræmd vinnubrögð. Áhættumat er lagt til grundvallar nýsölu. Verðlagning miðast við gögn um áhættu tjónasögu og skal fylgja verðstefnu.

Áhættunni er stýrt með ferlum sem fylgja ber í sölu á tryggingum og því áhættumati sem þar kemur fram. Helsta áhættan er að ekki reynist mögulegt að ná fullnægjandi iðgjöldum vegna markaðsaðstæðna eða vegna þess að mat á nægjanlegu iðgjaldi er ekki rétt.

Áhættan sem tekin er er takmörkuð með því að kaupa endurtryggingar á þeim áhættum sem metnar eru stærstar hjá félaginu. Ef tjónatíðni er vanmetin mun það koma niður á afkomu félagsins en endurtryggingavernd félagsins miðar að því að minnka tjónakostnað félagsins í stórum tjónum en tekur almennt ekki á tjónatíðni.

ÁHÆTTA VEGNA VERÐLAGNINGAR OG VÖRUPRÓUNAR

Til að tryggja rétta verðlagningu er reglulega fylgst með afkomu einstakra váttryggingagreina. Ef afkoma er ófullnægjandi eða tekur miklum breytingum er gerð ítarleg afkomugreining. Árlega eru iðgjaldaskrár metnar og endurskoðaðar eftir þörfum með hliðsjón af fyrirbyggjandi afkomugreiningum og er verðstefna byggð á niðurstöðum þeirra greininga. Leitast er við að tryggja að gæði gagna sem lögð eru til grundvallar séu fullnægjandi, viðeigandi og áreiðanleg og í samræmi við stefnu þar um. Gerð og uppfærsla skilmála fylgir skráðu verklagi.

Helstu áhættuþættir í verðlagningu er mat á væntu meðaltjóni, tjónatíðni eða samþjöppun áhættna. Rangt mat á væntu meðaltjóni getur m.a. stafað af breyttri tækni, breyttri samsetningu tjóna eða röngum verðbólguforsendum. Vanmat á tjónatíðni getur orsakast af breyttu umhverfi, tæknibreytingum eða breytingum á efnahagslegum aðstæðum. Samþjöppun áhættna getur stafað af einum atburði t.d. heimsfaraldri, ofsaveðri eða stórbruna.

ÁHÆTTA VEGNA AFGREIÐSLU TJÓNA

Til að tryggja að greidd tjón séu í samræmi við skilmála og að tjónakröfur séu afgreiddar innan settra tímamarka, skal starfsfólk fylgja skráðu verklagi um skráningu tjóna, móttöku tjónstilkynninga, mati á bótaskyldu og bótafjárhæðum. Í siðareglum félagsins er m.a. kveðið á um að starfsfólk eigi ekki að afgreiða sig sjálfvægt vegna eigin viðskipta, náninna skyldmenna eða vina.

ÁHÆTTAN VIÐ ÓFULLNÆGJANDI MAT Á VÁTTRYGGINGASKULD

Helstu áhættuþættir við mat á váttryggingaskuld eru breytingar á uppgjöri og afgreiðslu tjóna, lagalegur ágreiningur sem breytir uppgjörsaðferðum og áhrif vaxtabreytinga og verðbólgu á greinar sem hafa langan uppgjörstíma (e. long-tail). Þar ber helst að nefna lögboðnar ökutækjatrýggingar, ábyrgðartrýggingar og atvinnuslysatrýggingar. Mótvægi við hækkun tjónaskuldar vegna vaxta- og verðbólguáhrifa eru milduð með fjárfestingum í verðtryggðum eignum.

Váttryggingaskuld skiptist upp í tjónaskuld, iðgjaldaskuld og ágóðahlutdeild.

Tjónaskuld: Tjónaskuld er reiknuð ársfjórðungslega. Heildarskuld er reiknuð niður á Solvency flokka og farið yfir þróun áætlana og greiðslna þess á milli. Niðurstaðan er borin saman við greidd tjón og áætlun tjónadeildar eftir hagnaðarstöðvum og tjónsárum.

Iðgjaldaskuld: Í ársfjórðungslegum útreikningi á gjaldpolskröfu (SCR) eru væntar skuldbindingar vegna bókaðra iðgjalda sem tekjufærast eftir uppgjörsdag reiknaðar samkvæmt reglum Solvency II. Þær skuldbindingar eru einungis notaðar í SII efnahagsreikningi sem er grunnur að gjaldþoli en í IFRS er iðgjaldaskuld bókuð.

Ágóðaskuld: Í ágóðaskuld er áætluð stofnendurgreiðsla. Hluti iðgjalda er færður í ágóðaskuld og kemur til greiðslu 13 mánuðum síðar til tjónlausra viðskiptavina.

C.1.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Uppsöfnun tjóna tengt einum atburði getur verið mikil og orsakað stórtjón. Endurtryggingavernd félagsins miðar að því að lágmarka tjón í hluta félagsins og kaupir endurtryggingavernd gegn stórtjónum í öllum váttryggingaflokkum. Atburður sem getur valdið stórtjóni er t.d. ofsaveður á öllu landinu, heimsfaraldur eða stórslys.

Samþjöppun getur einnig átt sér stað ef fleiri en ein áhætta kemur fyrir á einum stað eins t.d. í eignatrýggingum. Ef samanlögð váttryggingafjárhæð (samáhætta) í brunatrýggingu, lausafjártryggingu, og/eða rekstrarstöðvunartryggingu fer yfir ákveðið hámark skal fara fram sérstök áhættuskoðun sem byggð er á væntu hámarkstjóni EML (e. estimated maximum loss). Ef áhætta fer yfir áhættuvilja félagsins þá er keypt sérstök endurtryggingavernd.

Til viðbótar við ofangreinda endurtryggingavernd er keypt vernd fyrir skilgreindan 200 metra atburð samkvæmt Solvency II. Sá atburður miðast við stórbruna þar sem tiltekin er hæsta samanlagða váttryggða fjárhæð sem félagið er berskjaldað fyrir og rúmast innan 200 metra geisla miðað við gefna staðsetningu.

Í persónutjónum er keypt endurtryggingavernd ef stórslys verður sem ekki er ökutækjaslys en ökutækjaslys falla undir aðra endurtryggingasamninga.

C.1.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Allir endurtryggjendur skulu hafa lánshæfiseinkunn að lágmarki A- hjá S&P eða sambærilegt frá öðrum matsfyrirtækjum. Komi til ósk um undanþágu þar á þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykkja hana. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja alla samáhættu, þ.e. heildar váttryggingarfjárhæð sem tengjast geta í sama atburði, þannig að öruggt sé að endurtryggingarvernd falli innan almennra (sjálfvirkra) endurtryggingasamninga félagsins ellegar keyptar verða sérstakar endurtryggingar þar á.

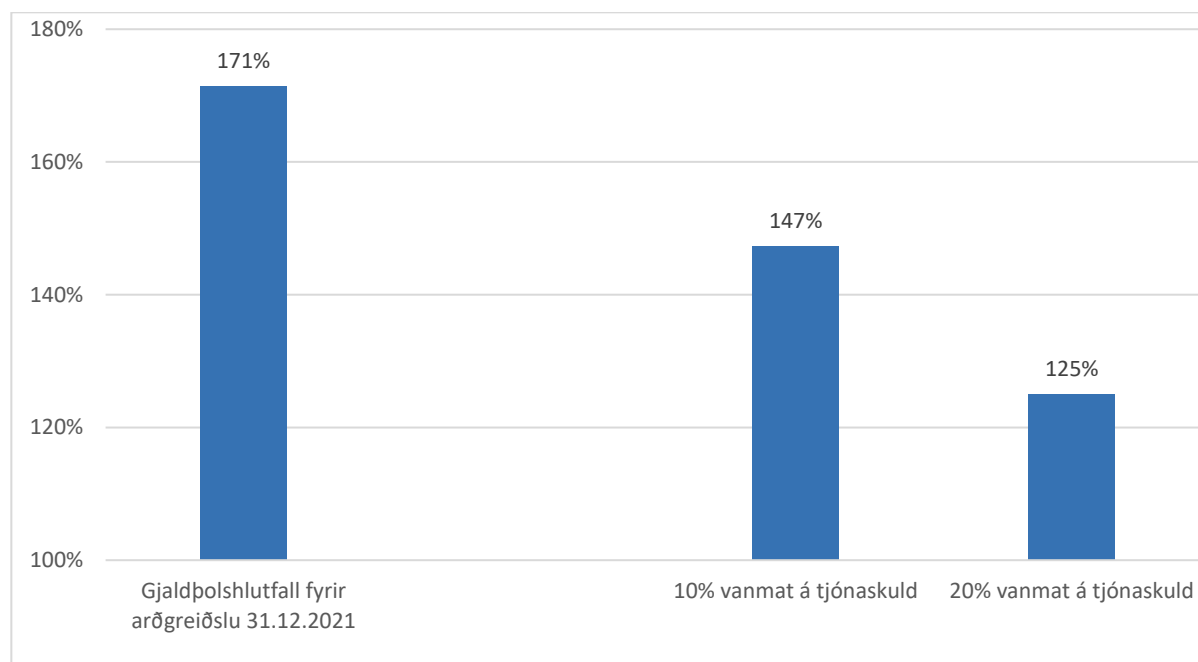
Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lögð er til.

Árlega skal tryggingastærðfræðingur taka saman áhrif reynslu á útreikninga váttryggingaskuldar. Tryggingastærðfræðingur skal yfirfara forsendur þeirra útreikninga sem notaðir eru við mat á váttryggingaskuld og bera saman við reynslu. Sé kerfisbundinn munur á besta mati á váttryggingaskuld og reynslu váttryggingafélags skal gera viðeigandi breytingar á þeim tryggingastærðfræðilegu aðferðum sem notaðar eru og, ef við á, þeim forsendum sem lagðar eru til grundvallar matinu.

C.1.5 NÆMNIGREINING

Atburðir sem geta haft verulegar afleiðingar á afkomu váttryggingareksturs eru af ýmsum toga og hafa þær helstu verið tilgreindar hér að framan. Engu að síður er mikilvægt að vera stöðugt á varðbergi og fara yfir helstu áhættu sem geta steðjað að og munu hafa áhrif á afkomu félagsins. Þá er mikilvægt að gera sér grein fyrir umfangi áfalls og hve stórt það gæti orðið án þess að rekstur félagsins sé beinlínis í hættu.

Áhrif á gjaldþolshlutfall ef vanmat heildar tjónaskuldar reynist vera 10% annars vegar og 20% hins vegar koma fram á eftirfarandi mynd:

Mynd 20 - Gjaldþolshlutfall næmnigreining váttryggingaáhætta

Í ársreikningi félagsins er eftirfarandi áhætta skoðuð og áhrif breytinga á afkomu hennar:

• Tjónatíðni	+/-1%	1.488 m.kr
• Meðaltjón	+/-1%	149 m.kr
• Of/vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum	+/-10%	1.659 m.kr
• Iðgjöld	+/-1%	213 m.kr

C.2 MARKAÐSÁHÆTTA

C.2.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá hefur skilgreint markaðsáhættu sem áhættuna á tapi eða ófyrirséðri breytingu á verðmati á fjáreignum. Helstu áhættuþættir félagsins er hlutabréfaáhætta, vaxtaáhætta og vikáhætta.

Hlutabréfaáhætta – Áhættan er mikil lækkun hlutabréfa félagsins sem myndi hafa áhrif á afkomu og gjaldþolshlutfall félagsins. Áhrifin af mikilli lækkun á gjaldþolshlutfallið yrðu enn meiri ef erlendir markaðir myndu hækka á sama tíma, þannig að eiginfjárbinding vegna þessara sömu bréfa myndi aukast, en þróun evrópskra hlutabréfa hefur áhrif á gjaldþolskröfu vegna hlutabréfaáhættu.

Vaxtaáhætta – Áhættan er mikil breyting á virði skuldabréfa félagsins vegna vaxtahækkunar sem myndi hafa neikvæð áhrif á afkomu og gjaldþolshlutfall félagsins.

Vikáhætta – Áhættan er mikil breyting á álagi skuldabréfa umfram vaxtaferil ríkisskuldabréfa. Breytingar á álagi geta m.a stafað af umtalsverðum breytingum í áhættumati fjárfesta (e. „flight-to-quality“) þ.e. þegar fjárfestar selja eignir sem þeir telja áhættusamar (fyrirtækjaskuldabréf) og kaupa í staðinn áhættuminni eignir (ríkisskuldabréf).

C.2.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Samstæðan uppfyllir varfærnisregluna með settum fjárfestingastefnum og -reglum og verklagi sem lýtur að eftirliti og framkvæmd fjárfestingastefnu annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Markmið fjárfestingastefnu og reglna um eignastýringu er að stuðla að því að félögin eigi traustar og seljanlegar eignir á móti eigin tjónaskuld og að eignasöfn félaganna taki mið af áhættuvilja stjórnar og fjármagnsskipan. Reglunum er ætlað að styðja við og tryggja að fjárfestingar félagsins séu varfærnar og ábyrgar og að ákvarðanir um þær séu faglegar.

Samkvæmt fjárfestingastefnu og reglum um eignastýringu er um aðskilin eignasöfn að ræða, annars vegar fyrir móðurfélagið og hins vegar fyrir líftryggingafélagið. Eignasöfnin skulu að lágmarki innihalda auðseljanlegar eignir (laust fé, ríkisskuldabréf, sértryggð skuldabréf og önnur skuldabréf fjármálastofnana) fyrir því sem nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félaganna. Líftími skuldabréfasafns félaganna er mældur mánaðarlega fyrir móðurfélagið og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið og borinn saman við líftíma eigin tjónaskuldar hvors félags fyrir sig og kynntar fyrir stjórn.

Stjórn ákvarðar vikmörk fjárfestingastefnu fyrir fyrirfram skilgreinda eignaflokka sem endurspeglar áhættuvilja hennar og tryggir jafnframt áhættudreifingu í eignasafninu. Sjálfvirkt eftirlitskerfi hefur verið sett upp sem tilkynnir frávik frá fjárfestingarstefnu daglega til áhættustjóra og starfsmanna fjárfestinga. Þá tekur áhættustjóri mánaðarlega fyrir móðurfélag, og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið, saman yfirlit yfir hlítinu og kynnir fyrir stjórn.

Fjárfestinganefnd móðurfélagsins fundar að jafnaði vikulega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar frá síðasta fundi ásamt hlítinu við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefnd til ákvörðunar.

Fjárfestinganefnd líftryggingafélagsins fundar að jafnaði mánaðarlega þar sem m.a. er farið yfir markaðsaðstæður, ávöxtun eignasafnsins, stærstu breytingar á eignasafninu frá síðasta fundi ásamt hlítinu við fjárfestingastefnu til viðbótar við tilfallandi mál sem borin eru undir fjárfestinganefnd til ákvörðunar.

Starfsmenn fjárfestinga hafa ekki heimild til að fjárfesta í óskráðum eignum eða afleiðum nema að fengnu samþykki stjórnar.

Eignir eru nánast allar skráðar á verðbréfamarkað og þeirra er aflað að undangenginni athugun á hlutfallslegri áhættu og ávöxtun. Að því gefnu að ekki sé um stórfelldar misfellur að ræða í verðlagningu skráðra verðbréfa þá ætti ávöxtunin að vera ásættanleg miðað við áhættu hverju sinni. Áhættan er síðan ákvörðuð með heimildum í fjárfestingastefnu um fjárfestingar í mismunandi eignaflokkum.

C.2.4 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Samþjöppunaráhættu er stýrt með dreifingu á milli eignaflokka, en skiptingin er birt í fjárfestingastefnu félagsins. Þá eru efri mörk sett á einstaka eignaflokka eftir útgefendum/mótaðilum. Einnig eru sett efri mörk um hlutfall eftir eðli fjárfestinga.

Staðalregla Solvency II metur samþjöppunaráhættu eigna félagsins.

C.2.5 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Eignir sem mæta váttryggingaskuldbindingum skulu vera í samræmi við eðli, gjaldmiðil og líftíma hennar og er því tekið mið af vaxtanæmni. Eignir sem mæta eiga váttryggingaskuldbindingum eru skuldabréf sem gefin eru út af tryggum útgefendum. Líftími váttryggingaskuldbindinga og eigna sem mæta þeim er borinn saman mánaðarlega fyrir móðurfélagið og ársfjórðungslega fyrir líftryggingafélagið. Þá er leitast við að lágmarka greiðslufallsáhættu og áhættuna á að virði eigna haldi ekki í við verðlag með háu hlutfalli ríkistryggðra eigna og háu hlutfalli verðtryggðra eigna eða eigna með breytilegum vöxtum. Eignir sem mæta eiga váttryggingaskuld skulu vera í samræmi við eðli og líftíma váttryggingaskuldbindinga.

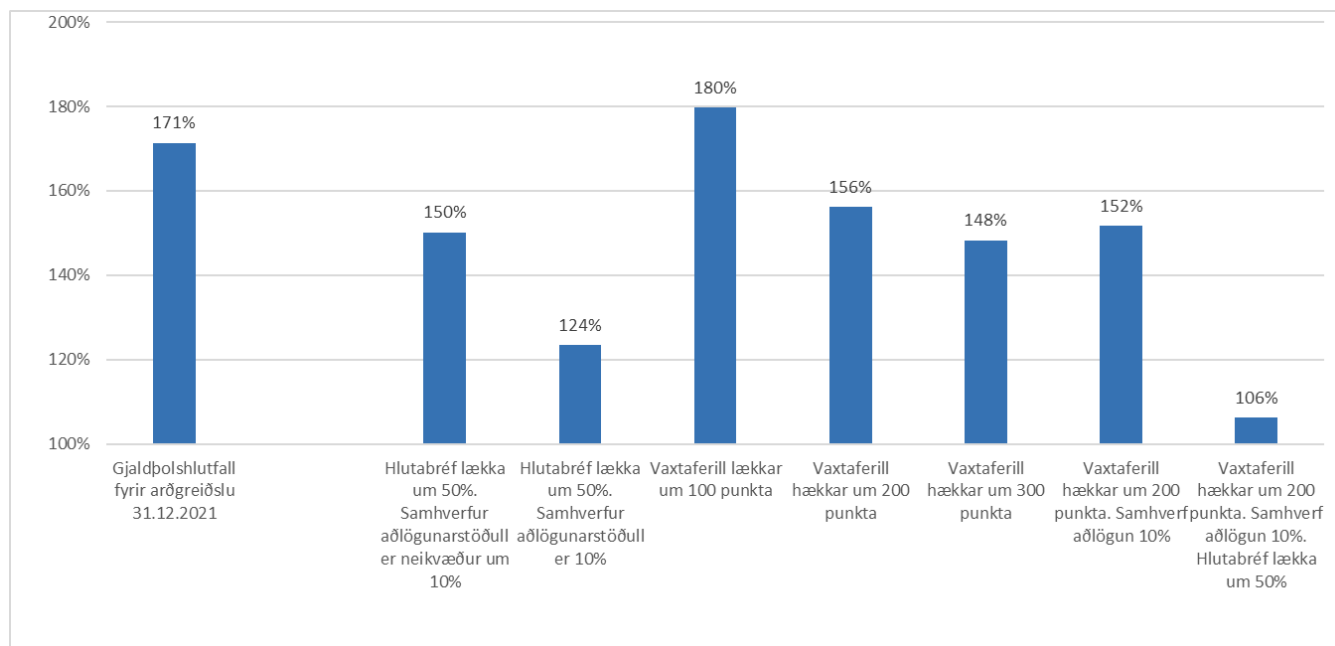
Ekki er heimilt að fjárfesta í öðrum eignaflokkum en þeim sem eru tilgreindir í fjárfestingarstefnu félagsins. Sé fjárfest í verðbréfasjóði, samlagshlutafélagi, fagfjárfestastjóði eða öðru félagsformi utan um fjárfestingar, skulu undirliggjandi eignir þess ráða hvort fjárfestingin falli undir fjárfestingarstefnu og þá í hvaða eignaflokk.

Sjálfvirkt eftirlitskerfi hefur verið sett upp sem tilkynnir frávik frá fjárfestingarstefnu daglega til áhættustjóra og starfsmanna fjárfestinga. Þá tekur áhættustjóri saman yfirlit yfir hlítingu og kynnir fyrir stjórn. Yfirlitin eru mánaðarleg fyrir móðurfélagið og ársfjórðungsleg fyrir líftryggingafélagið.

Regluleg upplýsingagjöf til fjárfestinganefndar og stjórnar er mikilvægur þáttur í vöktun áhættu. Mánaðarlega fær stjórn skýrslur frá forstöðumanni fjárfestinga og áhættustjóra.

C.2.6 NÆMNIGREINING

Fyrir neðan má finna mynd sem sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru fyrst skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað héldist óbreytt (einföldun). Síðan voru einnig skoðuð nokkur samsett áföll. Bersýnilegt er að í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%).

Mynd 21 – Gjaldþolshlutfall næmnigreining markaðsáhættu

C.3 KRÖFUÁHÆTTA

C.3.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Kröfuáhætta (útlánaáhætta, e. credit risk): Hætta á tapi eða óhagstæðum breytingum á fjárhagslegri stöðu sem stafa af sveiflum í láns hæfi útgefanda verðbréfa, mótaðila og annarra sem váttryggingafélög eiga kröfu á. Undir kröfuáhættu fellur mótaðilaáhætta, vikáhætta og samþjöppun markaðsáhættu.

Mótaðilaáhætta vegna fjárfestinga er áhætta sem getur skapast vegna taps eða breytinga á gjaldþolskröfu vegna gjaldþrots eða sveiflna í láns hæfismati mótaðila.

Mótaðilaáhætta vegna endurtrygginga er áhætta á að fjárhagslegur styrkur endurtryggjenda sé ekki nægur til að standa við skuldbindingar.

Áhætta vegna endurtryggingaverndar getur skapast ef einn einstakur tjónsatburður setur fjárhagslegan styrkleika félagsins í hættu.

Sjóvá hefur skilgreint samþjöppunaráhættu sem áhættuna á að of mikil samþjöppun í váttryggingastofni eða eignasafni útsetji félagið fyrir óhóflegri áhættu. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu.

C.3.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Fjallað er um mótaðilaáhættu vegna fjárfestinga í kafla C.2.

Áhættan vegna endurtrygginga er milduð með að skipta eingöngu við endurtryggjendur með fjárhagslegan styrkleika að lágmarki A- samkvæmt mati S&P. Þá er skuldbindingum dreift með fjölda endurtryggjenda og þáttökuhlutdeild í huga.

Samþjöppunaráhættu vegna váttrygginga er stýrt með víðtæku framboði váttrygginga fyrir einstaklinga og atvinnurekstur, bæði í líf- og skaðatryggingum. Mikilvægt er að ná tilteknum fjölda innan hvernar váttryggingagreinar svo áhætta dreifist nægjanlega. Sjá nánar í kafla C.1.3.

Fjárfestingastefna Sjóvár á að stýra samþjöppunaráhættu vegna fjárfestinga en áhættan er að félagið hafi mikilla fjárhagslegra hagsmuna að gæta gagnvart einum einstökum aðila eða tengdum aðilum. Áhættan getur verið fólgin í mismunandi fjármálagerningum og váttryggingasamningum á sama aðila eða aðila sem eru með samleita áhættu. Sjá nánar um stýringu samþjöppunaráhættu fjárfestinga í kafla C.2.

C.3.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Stærsta kröfuáhætta sem Sjóvá er útsett fyrir er lækkun á láns hæfismati banka sem hefði bein áhrif á gjaldþolskröfu. Sjóvá notar endurtryggingavernd til áhættuvarna og semur aðeins við endurtryggjendur með hátt láns hæfismati til að tryggja að enginn einn einstakur tjónsatburður geti sett fjárhagslegan

styrkleika í hættu. Ef frá er talið stórt hlutabréfaáfall sem nefnt er í markaðsáhættukaflanum er það mat Sjóvár að enginn einn viðskiptavinur/mótaðili geti sett fjárhagslegan styrkleika í hættu.

Vikáhættu í fjárfestingum er haldið innan hóflegra marka að mati félagsins með heimildum til fjárfestinga í skuldabréfum sem ekki eru með ríkisábyrgð í fjárfestingastefnu. Vikáhætta er lítill hluti af markaðsáhættu félagsins og skýrist að miklu leyti af vikáhættu vegna sértryggðra skuldabréfa sem talin eru áhættulítill.

C.3.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

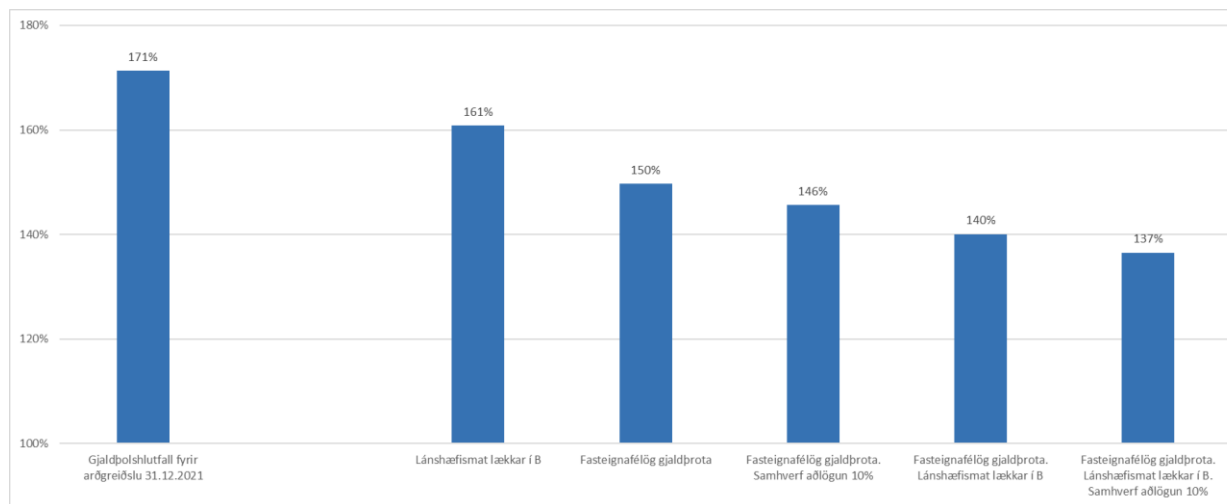
Allir endurtryggjendur skulu hafa lánshæfiseinkunn ekki lægri en A- hjá S&P. Allar undanþágur frá því þarf Áhættu- og öryggisnefnd að samþykka. Sérstök áhersla er lögð á að kortleggja alla samáhættu, þ.e. heildar váttryggingarfjárhæð sem tengjast geta í sama atburð, þannig að öruggt sé að keypt verði endurtryggingarvernd innan sjálfvirkra samninga eða sem sérendurtryggð áhætta. Sérstaklega skal gæta að undanþágum í sjálfvirkum endurtryggingarsamningum og að samræmi sé við váttryggingarskilmála félagsins sem og að allir hagsmunaðilar (Viðskiptaþróun, Sala og ráðgjöf) séu upplýstir um þær breytingar sem kunna að verða.

Áhættu- og öryggisnefnd tekur afstöðu til tilboða um endurtryggingar ásamt því að fara yfir álit tryggingastærðfræðings á gæðum endurtryggingaverndarinnar í samræmi við 272. grein reglugerðar 2015/35/EB og ákvarðar hvort félagið samþykki þá skilmála og eigin áhættu sem lagt er til.

Lýsing á áhættuvörnum og vöktun tengt fjárfestingum má finna í kafla C.

C.3.5 NÆMNIGREINING

Fyrir neðan má finna mynd sem sýnir áhrif mismunandi sviðsmynda á gjaldþolshlutfall félagsins. Öll áföll voru fyrst skoðuð ein og sér þ.e. gert var ráð fyrir að allt annað héldist óbreytt (einföldun). Svo var eitt samsett svartsýnt áfall skoðað. Bersýnilegt er að í öllum sviðsmyndum helst félagið yfir lögbundnu markmiði um gjaldþolshlutfall (100%).

Mynd 22 - Gjaldþolshlutfall næmnigreining kröfuáhætta

C.4 LAUSAFJÁRÁHÆTTA

C.4.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá skilgreinir lausafjárahættu sem áhættuna á að félagið hafi ekki yfir tiltækum fjármunum að ráða eða geti selt eignir í tæka tíð til að mæta skuldbindingum þegar við á. Lausafjárahætta er skilgreind annars vegar í tengslum við innstæður sem skilgreindar eru til daglegs rekstrar og hins vegar í tengslum við seljanleika fjárfestinga.

Lausafjárstefna félagsins í tengslum við innstæður miðar að því að tryggja fullnægjandi lausafé til þess að standa undir rekstri og tjónum hvers mánaðar og tryggja fullnægjandi ávöxtun þess fjármagns sem umfram er. Stór óvæntur tjónsatburður eða óvænt aukin tjónatíðni á stuttum tíma getur aukið lausafjárbörf.

C.4.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Skráð verklag tryggir að stýring lausafjár byggi á daglegum og mánaðarlegum áætlunum um inn- og útgreiðslur. Mánaðarlega er fundað um lausafjármál og ákvarðanir teknar um flutning fjár til eða frá fjárfestingum til að tryggja nægilegt lausafé.

Daglegar áætlanir eru til um inn- og útgreiðslur og skilgreindir hafa verið áhættumælikvarðar varðandi lausafjánhættu. Samkvæmt fjárfestingastefnu skulu eignasöfn að lágmarki innihalda auðseljanlegar eignir (laust fé, ríkisskuldabréf, sértryggt skuldabréf og önnur skuldabréf fjármálastofnana) fyrir því sem nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félaganna.

C.4.3 VEIGAMIKIL SAMÞJÖPPUN

Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli lausafjánhættu sökum þess hve stór hluti eignasafnsins er í auðseljanlegum eignum. Þá eru ákvæði í endurtryggingasamningum um tímamörk greiðslu þess hluta tjóna sem fellur á endurtryggjendur. Þessi ákvæði draga verulega úr lausafjánhættu Sjóvár.

C.4.4 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Stefna félagsins er að Sjóvá geti auðveldlega selt eignir/verðbréf til að standa undir óvæntri lausafjárþörf ef þurfa þykir. Félagið setur sér það markmið að eiga í það minnsta auðseljanlegar eignir fyrir því sem nemur 12 mánaða meðaltali eigin tjónaskuldar félagsins. Í fjárfestingastefnu er skilgreint hvaða eignir teljast auðseljanlegar.

C.5 REKSTRARÁHÆTTA

C.5.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Sjóvá skilgreinir rekstraráhættu sem áhættu vegna ófullnægjandi eða gallaðra kerfa, vegna háttsemi starfsmanna eða annarra innri eða ytri þátta sem leitt geta til fjárhagslegs taps eða verulegra rekstrartruflana. Rekstraráhætta Sjóvár er samsett úr nokkrum þáttum; þ.e. stefnumótunaráhættu, starfsmannaáhættu, áhættu sem skapast vegna upplýsingakerfa eða upplýsingaöryggi, lagalegrar áhættu og orðsporsáhættu. Rekstraráhætta nær til allra rekstrareininga samstæðunnar.

C.5.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Markmið félagsins er að verjast rekstraráhættu til að koma í veg fyrir fjárhagslegt tjón og að orðstír félagsins verði fyrir skaða.

Árlega er haldinn stefnumótunarfundur með stjórn, framkvæmdastjórn og helstu sérfræðingum félagsins. Markmiðasetning er unnin árlega samkvæmt skráðu verklagi. Ákvarðanataka og áætlanagerð skal vera í samræmi við stefnumótun og jafnframt taka mið af breytingum á mörkuðum.

Skráðu verklagi er fylgt við ráðningar og brotthvarf starfsmanna, og er starfsmannavelta mæld reglulega. Félagið er með jafnlaunavottun samkvæmt staðlinum ÍST 85:2012 og mælir reglulega starfsánægju. Lögð er rík áhersla á fræðslu og þjálfun, meðal annars til að auka áhættumeðvitund og hlítungu við lög og reglur.

Sjóvá er með vottun samkvæmt alþjóðlega staðlinum ISO 27001:2013 um stjórnun upplýsingaöryggis. Einnig uppfyllir félagið kröfur leiðbeinandi tilmæla FME nr. 1/2019 vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila og viðmiðunarreglur EIOPA um útvistun til skýjaþjónustuaðila (EIOPA-BoS-20-002) og viðmiðunarreglur um upplýsingatækni og netnotkun vegna upplýsinga- og samskiptatækni og stjórnarhætti þeim tengdum (EIOPA-BoS-20-600).

Regluvörður, ásamt lögfræðiþjónustu, hefur eftirlit með breytingum á lögum og reglum sem áhrif geta haft á félagið. Regluvörður ber ábyrgð á að upplýsa framkvæmdastjórn og aðra sem málið varðar um allar laga- og reglugerðarbreytingar eftir þörfum.

Til að draga úr orðsporsáhættu hefur Sjóvá m.a. sett sér verklag varðandi samskipti við fjölmiðla. Allar ábendingar frá viðskiptavinum eru skráðar og brugðist er við þeim. Stærstu rekstraráhættur Sjóvár tengjast ófyrirséðum tölvuinnbrotum eða kerfisbilunum sem og áhættu í daglegum rekstri. Sjóvá hefur lágmarkað áhættuna með ýmsum hætti, t.a.m. með því að hafa skráð verklag skýrt, en jafnframt með frávíkaskráningu og með úttektum innri og ytri aðila. Sjóvá hlaut vottun árið 2014 á upplýsingaöryggi samkvæmt ISO/IEC 27001 staðlinum og hefur haldið þeirri vottun við árlega síðan.

Til að draga úr áhættu eru framkvæmdar áhættugreiningar með það að markmiði að kortleggja óvæntar uppkomur og setja áætlanir og úrbótaverkefni til að koma í veg fyrir að þær raungerist.

Hjá félaginu hefur verið komið á heildstæðri viðbúnaðarumgjörð til að bregðast við áföllum til að tryggja samfelldan rekstur, þar sem skilgreind eru hlutverk, ábyrgð, verkefni og áhættuliðir. Tilvist neyðaráætlunar ýtir einnig undir öruggara rekstrarumhverfi með því að draga úr hættu á áföllum og stuðla að rekstrarsamfellu með fyrirbyggjandi aðgerðum.

Rekstraráhættan er reiknuð með staðalformúlunni og reiknast sem hlutfall af iðgjöldum og vátryggingaskuld. Rekstraráhættan hækkaði um 12% á milli ára og er það vegna stækkandi reksturs og þar af leiðandi hærri iðgjöldum og tjónaskuld.

C.6 AÐRAR ÁHÆTTUR

C.6.1 VEIGAMIKLIR ÁHÆTTUÞÆTTIR

Öll svið félagsins framkvæma reglulegar áhættugreiningar þar sem farið er yfir helstu áhættur sviðsins, þær greindar, metnar og skoðað hvað gert er til að draga úr því að þær verði virkar.

Sjóvá hefur skilgreint eiginfjárahættu sem áhættu á að magn og gæði eiginfjár sé ekki nægilegt til þess að mæta skuldbindingum og ófyrirséðum áföllum. Stjórnir Sjóvár og Sjóvár lífs setja sér stefnu um viðmið fyrir gjaldþolshlutföll samkvæmt staðalreglu Solvency II.

C.6.2 LÝSING Á AÐFERÐUM VIÐ MAT Á ÁHÆTTUÞÁTTUM

Gjaldþolshlutfall samkvæmt staðalreglu er reiknað í það minnsta ársfjórðungslega. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) framkvæmt en þar er meðal annars lagt eigið mat á heildargjaldþolsþörf. Álagspróf eru eftir atvikum unnin við ársfjórðungsuppgjör og í tengslum við eigið áhættu- og gjaldþolsmat.

C.6.3 LÝSING Á ÁHÆTTUVÖRNUM OG VÖKTUN

Sjóvá er fullfjármagnað með eigin fé. Allir gjaldþolsliðir sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast í eiginfjárbátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaefnifjárliði sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Sjóvá er ekki útsett fyrir mikilli eiginfjárahættu.

C.7 AÐRAR UPPLÝSINGAR UM ÁHÆTTUSNIÐ

Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar en koma fram í kafla C.1 – C.6.

D Mat á gjaldpólsstöðu

D.1 EIGNIR

Verðbréf samstæðunnar eru metin á gangvirði í efnahagsreikningi. Skráð gengi er til fyrir meirihluta þessara eigna. Mat á gangvirði óskráðra verðbréfa byggir á viðurkenndum aðferðum. Mat á gangvirði tekur mið af markaðsaðstæðum og þeim upplýsingum sem eru til staðar um viðkomandi fjáreign á matsdegi. Í einhverjum tilfellum er byggt á hlutlægu mati sem getur verið háð óvissu. Mat á virði óskráðra eigna er vísað til fjárfestinganefndar og endurskoðunarnefndar til umfjöllunar og samþykktar.

EIGNIR	Solvency II	IFRS	Mismunur
Óefnislegar eignir	0	0	0
Viðskiptavild	0	244	-244
Rekstrarfjármunir	478	478	0
Skatteign	2	2	0
Verðbréf	50.840	50.836	4
Ríkisskuldabréf	16.066	13.770	2.295
Fyrirtækjaskuldabréf	14.269	16.359	-2.090
Skráð hlutabréf	14.749	14.759	-10
Óskráð hlutabréf	2.765	3.281	-516
Sjóðir	2.982	2.666	316
Handbært fé	1.095	1.095	0
Aðrar fjárfestingar	10	0	
Fjárfestingar með ábyrgð líftryggingataka	6.058	6.062	-4
Endurtryggingaeignir	935	935	0
Viðskiptakröfur og aðrar kröfur	6.912	6.912	0
Leigueign	1.292	1.292	0
Eigin hlutabréf	1.442	0	1.442
SAMTALS	69.055	67.856	1.199
SKULDIR			
Vátryggingaskuld	32.625	33.341	-716
Líftryggingaskuld með ábyrgð líftryggingataka	6.058	6.062	-4
Leiguskuld	1.321	1.321	0
Skattar til greiðslu	143	0	143
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	2.793	2.793	0
SAMTALS	42.940	43.518	-577
EIGNIR UMFRAM SKULDIR	26.115	24.339	1.776

Mynd 23 - Efnahagsreikningur 31.12.2021 (í m.kr.)

Mismunur eigna og skulda:

EIGNIR:

Viðskiptavild: Viðskiptavild telst ekki til eigna í Solvency II.

Fjárfestingar: Virði eigna í fjárfestingum er í heildina það sama í IFRS og Solvency II fyrir utan lítilsháttar gengismunar sem orsakast af mismunandi gengisskráningum milli vörsluaðila. Fyrir Solvency II er notast við vegið meðaltalsgengi fjárfestinga. Innbyrðis flokkun eigna getur þó verið mismunandi sem útskýrir að langstærstum hluta mismuninn á milli einstakra fjárfestingaflokka.

Eigin hlutabréf: Koma fram á eignahlið efnahagsreiknings Solvency II en teljast ekki með í gjaldþoli. Teljast ekki til eigna í IFRS.

SKULDIR:

Vátryggingaskuld: Munur á mati á vátryggingaskuld liggur í iðgjaldaskuld en hún er skilgreind með ólíkum hætti samkvæmt Solvency II og IFRS. Samkvæmt Solvency II er iðgjaldaskuld vænt greiðsluflæði skuldbindinga vegna þeirra iðgjalda sem félagið hefur samþykkt og skuldbundið sig vegna og hagnaður þeirra iðgjalda áætlaður. IFRS iðgjaldaskuld reiknast sem sá hluti bókfærða iðgjalda á árinu sem tilheyrir vátryggingatímabili á næsta ári.

Skattur til greiðslu: Vegna þess hvernig skuldbinding vegna bókfærðra og útgefina iðgjalda sem tilheyrir næsta ári er reiknað í Solvency II og framtíðarhagnaður reiknast til lækkunar á iðgjaldaskuld reiknast einnig skattur á ætlaðan hagnað og er færður sem skattskuldbinding í efnahagsreikningi Solvency II.

D.2 VÁTRYGGINGASKULD

Vátryggingaskuld samanstendur af tjónaskuld, iðgjaldaskuld og ágóðaskuld og áhættuálagi. Staðan um síðustu áramót var sem hér segir:

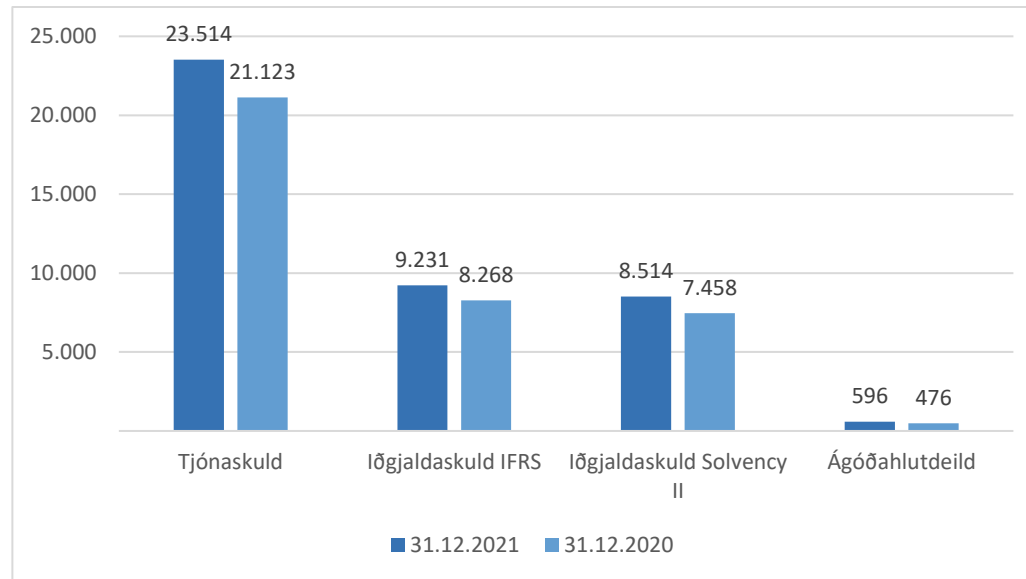
	Iðgjaldaskuld	Tjónaskuld	Áhættuálag	Ágóðahlutdeild	Vátryggingaskuld samtals	Hluti endurtrygginga	Eigin vátryggingaskuld
Eignatr	1.833	1.714	64	128	3.753	309	3.444
Sjó-, flug og farmtr	85	401	18	23	527	54	473
Lögb ökutækjatr	3.656	11.855	543	303	16.357	104	16.253
Frjálsar ökuttr	1.607	792	36	88	2.523	0	2.523
Ábyrgðartr	376	3.137	144	4	3.661	20	3.641
Greiðslu- og efndatr	3	0	0	0	3	0	3
Alm slysa- og sjúkratr	389	1.296	59	51	1.796	0	1.796

Atvinnuslysatr	102	2.348	108	-1	2.558	0	2.558
Sjúkrakostnaðartr	6	6	0	0	11	0	11
Erlendar endurtr.	0	66	3	0	69	0	69
Líftr	522	252	23	0	798	25	773
Heilsutr (líf)	652	580	53	0	1.285	359	926
Samtals	9.231	22.449	1.065	596	33.341	871	32.470

Mynd 24 - Sundurliðun váttryggingaskuldar greinaflokka 31.12.2021 (í m.kr.)

Samkvæmt reglum Solvency II skal núvirða váttryggingaskuldina og styðjast við vaxtaferil sem gefinn er út af EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority). Tjónaskuldin er stærstur hluti váttryggingaskuldarinnar og ber að reikna hana þannig að hún skuli vera nægileg að meðaltali (e. Best Estimate) til að standa undir tjónum þeim sem tilheyra liðnu tímabili. Aðferðin byggir á því að meta vænt gildi eða meðaltal (líkindafræðilegt vegið meðaltal) á núvirtu greiðsluflæði fyrir núverandi skuldbindingar, dreift yfir uppgjörstímabil samningsins. Auk besta mats er reiknað áhættuálag sem er sú fjárhæð sem ásamt besta mati er ætlað að tryggja að váttryggingaskuld samsvari þeirri fjárhæð sem gera má ráð fyrir að önnur váttryggingafélög áskilji sér við að taka að sér og standa við þær skuldbindingar sem váttryggingaskuld er ætlað að mæta. Áhættuálag er skilgreint sem sá fjármagnskostnaður við að leggja til eigið fé til jafns við þá gjaldþolskröfu sem nauðsynleg er til að standa undir váttryggingaskuldbindingum á uppgjörstíma þeirra. Í árslok var það 1.065 m.kr. og er bætist við tjónaskuld. Þá skal áætla uppgjörskostnað sem ákveðið álag á skuldina en það er sá kostnaður sem þarf til að gera upp þau tjón sem áætlað er fyrir í tjónaskuldinni.

Váttryggingaskuld Sjóvár í árslok 2021 er 32.625 m.kr. (33.341 m.kr. skv. IFRS) og 29.056 m.kr. (29.867 m.kr. skv. IFRS) í árslok 2020. Skipting kemur fram í eftirfarandi töflu:

Mynd 25 - Vátryggingaskuld 2021 og 2020 (í m.kr.)

Vöxtur í vátryggingaskuld er í samræmi við vöxt iðgjalda. Í iðgjaldaskuld IFRS er sá hluti iðgjalda færður sem búið er að bókfæra en iðgjöldin gilda fyrir vátryggingatímabil sem ekki er hafið á uppgjörstigi. Iðgjaldaskuld í Solvency II er besta mat áætlaðs greiðslufæðis vegna þeirra skuldbindinga sem félagið hefur gert við vátryggingataka um áramót fyrir þann tíma sem ekki er hafið á uppgjörstigi og núvirði þess reiknað. Stuðst er við áætlað samsett hlutfall eftir greinaflokkum. Munur á milli uppgjörstiga kemur fram í töflu hér að neðan.

Iðgjaldaskuld Solvency II er metin með eftirfarandi einföldun:

$$BE = CR \cdot VM + (CR - 1) \cdot PVFP + AER \cdot PVFP$$

- CR (e. combined ratio) stendur fyrir vænt samsett hlutfall. Stuðst er við samsett hlutfall úr áætlunum félagsins.
- VM (e. volume measure) stendur fyrir iðgjaldaskuld IFRS (e. unearned premium reserve).
- PVFP (e. present value of future premium) framtíðariðgjöld. Framtíðariðgjöldin eru nálgðu með bókfærðum iðgjöldum tvo mánuði fram í tímann. Framtíðariðgjöldin eru núvirt með greiðsluferli tjónaskuldar.
- AER (e. acquisition expense ratio) sölu og yfirtökukostnaður. Er settur sem 0 þar sem kostnaðurinn er innifalinn í samsetta hlutfallinu.

Sjá nánari útlistun á útreikningi í leiðbeiningum EIOPA: Guidelines on the valuation of technical provisions.

Væntur hagnaður innifalin í framtíðariðgjöldum (e. expected profit in future premium) er metinn með $(CR - 1) \cdot PVFP$.

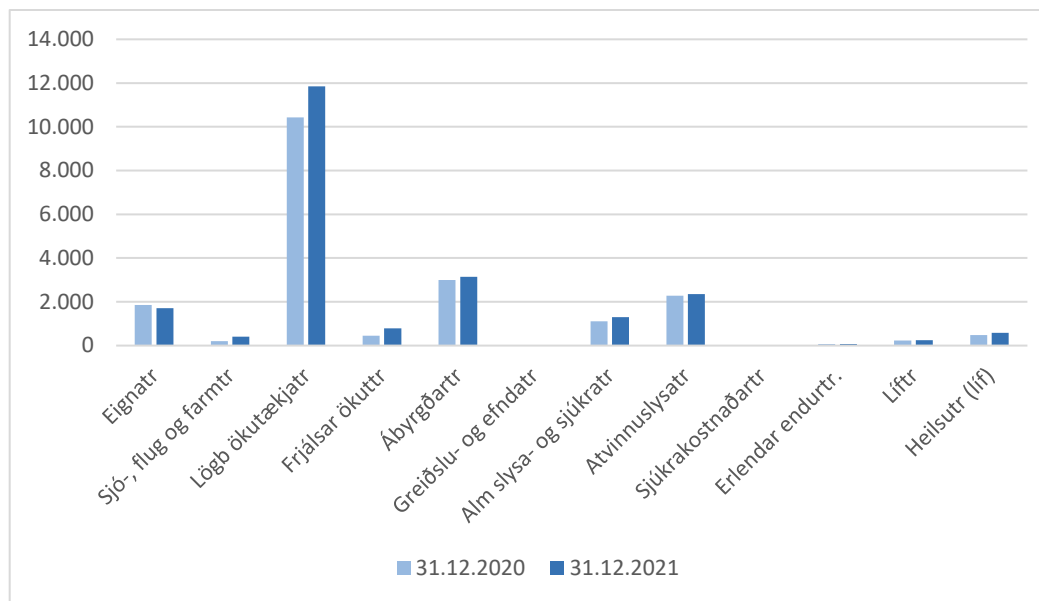
Aðferðin gefur mismunandi útkomu eftir greinaflokkum. Fer það eftir væntu samsettu hlutfalli eins og það er í samþyktri áætlun félagsins. Hlutfallslega er það hæst í greinaflokkum Sjóvá-líf en þar er samsett hlutfall lægra en þekkt í skaðatryggingafélaginu. Mismunur kemur fram í eftirfarandi töflum (m.kr.)

	Solvency II	IFRS	Mismunur
Eignatr	1.534	1.833	-299
Sjó-, flug og farmtr	91	85	6
Lögb ökutækjatr	3.753	3.656	97
Frjálsar ökuttr	1.465	1.607	-142
Greiðslu- og efndatr	2	3	-1
Ábyrgðartr	368	376	-8
Alm slysa- og sjúkratr	353	389	-36
Atvinnuslysatr	205	102	103
Sjúkrakostnaðartr	5	6	-1
Líftr	287	522	-235
Heilsutr (líf)	451	652	-201
Samtals	8.514	9.231	-716

Mynd 26 – Samanburður á iðgjaldaskuld Solvency II og iðgjaldaskuld IFRS (í m.kr.)

Ágóðahlutdeild er sá hluti iðgjalda sem áætlað er að muni greiðast til baka til tjónlausra viðskiptavina en það er hluti af vildarkerfi Sjóvár.

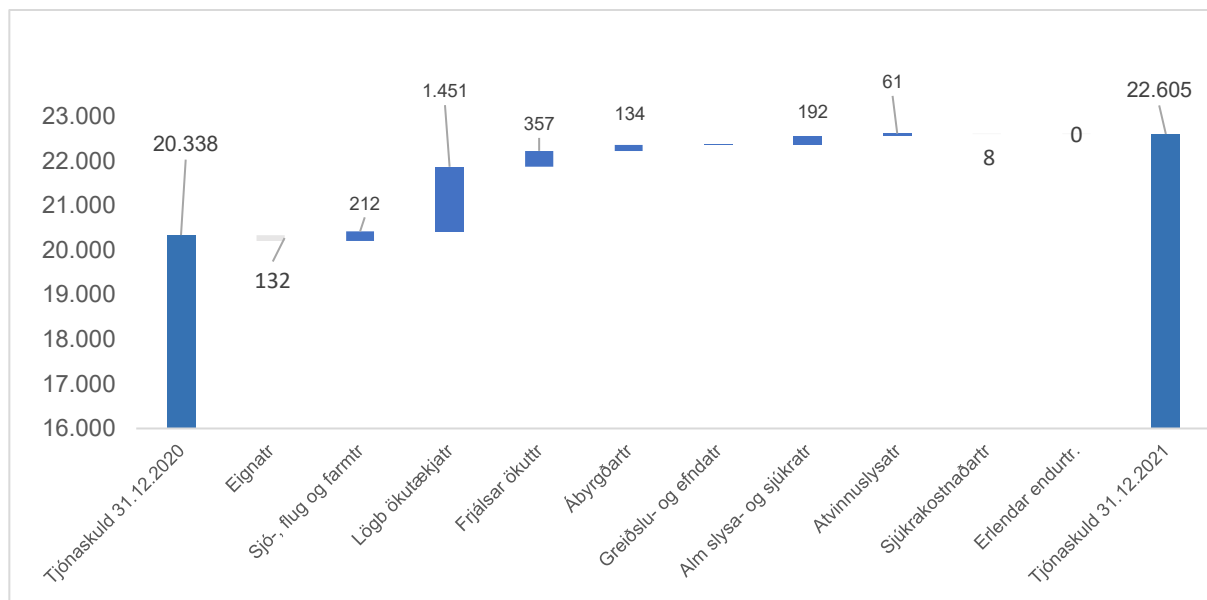
Við útreikning á tjónaskuld er safninu skipt í einsleita áhættuflokka sem eru samkvæmt Solvency II flokkun sem FÍT (Félag íslenskra tryggingastærðfræðinga) gaf út og er tjónaskuld reiknuð fyrir hvern flokk fyrir sig.

Mynd 27 - Tjónaskuld (í m.kr.) 31.12.2021 og 31.12.2020

Tjónaskuldin hefur hækkað á milli ára í flestum greinaflokkum en langmesta hækkunin er í stærsta greinaflokknum, lögboðnum ökutækjatrýggingum. Mikil stækkun greinaflokksins undanfarin ár endurspeglar aukinni tjónaskuld en töluverðan tíma getur tekið að gera upp slysatjón ökutækjatrýgginga. Tjónaskuldin er núvirt og hefur hækkun vaxta á árinu leitt til lækkunar tjónaskuldar tjóna eldri ára.

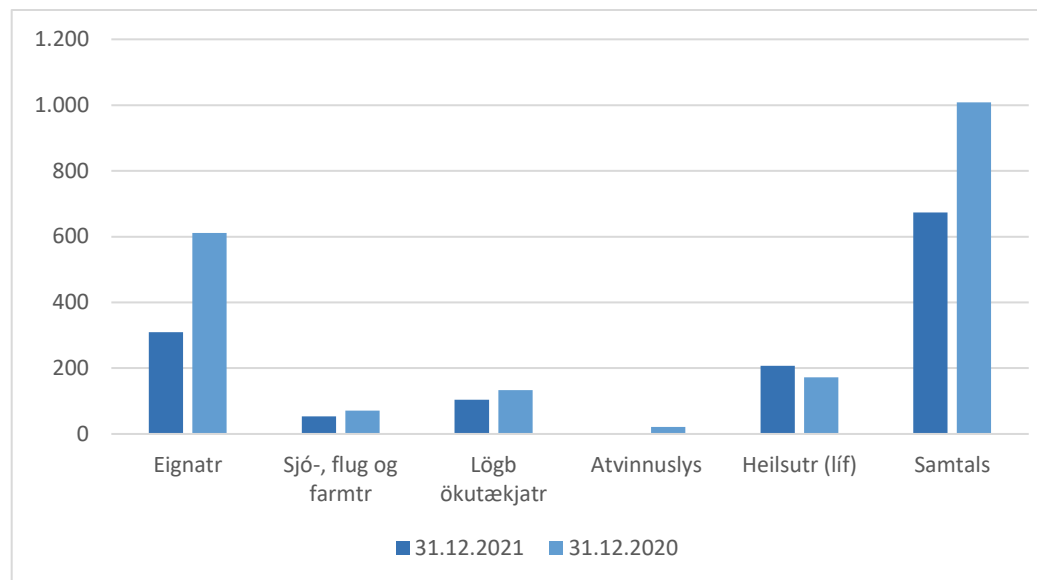
Helsta óvissa í tjónaskuld er að einstök tjón þróist öðru vísi en fyrri útreikningar gerðu ráð fyrir. Þá getur alltaf verið ákveðin óvissa í áætlun stærri einstakra tjóna sem áhrif hefur á þróun tjónaskuldarinnar. Þá er áætluð verðbólga í væntu greiðsluflæði sem getur þróast öðruvísi en áætlað var sem og breytingar á vöxtum. Óvissan er þó einna mest í nýjstu tjónstímabilunum sem geta þróast á annan máta en þau ár sem liggja til grundvallar útreikningum og spár um niðurstöður byggja á. Þá er enn töluvert um orðin en ótilkynnt tjón sem geta þróast öðruvísi en sett er í áætlun. Í skýringu 30 í ársreikningi og eins í kafla C.1.5 hér að ofan þá kemur fram að 10% vanmat tjónaskuldar í langtímagreinum hafi þau áhrif að afkoma félagsins eftir skatta verði lægri en sem nemur tæplega 1.700 m.k.r.

Mynd 28 – Helstu breytingar á tjónaskuld félagsins (í m.kr.) eftir greinaflokkum

Tjónaskuld í reikningskilum er sú sama og stuðst er við í gjaldþolsútreikningum. Ekki er stuðst við aðlögun vegna óstöðugleika (e. volatility adjustment).

Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld hefur lækkað á milli ára og munar þar mestu um lækkun tjónaskuldar í eignatryggingum. Þar urðu stór brunatjón á árinu 2018 sem að hluta til eru greidd af endurtryggjendum félagsins. Uppgjöri þeirra tjóna er lokið eða langt komið og á það einnig við um hluta endurtryggjenda í þeim tjónum. Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld sést á mynd 29.

Mynd 29 - Hluti endurtryggjenda í tjónaskuld (í m.kr.) í 31.12.2021 og 31.12.2020

D.3 AÐRAR SKULDIR

Ekki er um að ræða aðrar skuldir en váttryggingaskuld þar sem gert er sérstakt mat í gjaldþolsstöðu. Virði annarra skulda er það sama og í efnahagsreikningi.

D.4 AÐRAR MATSAÐFERÐIR

Ekki er notast við aðrar matsaðferðir við mat á gjaldþoli en notað er í reikningsskilum og er því ekki um neinn mismun að ræða.

D.5 AÐRAR UPPLÝSINGAR

Ekki er um aðrar upplýsingar að ræða varðandi mat á eignum og skuldum vegna gjaldþolsstöðu en fram hafa komið í köflum D.1-D.4.

E Eiginfjárstýring

E.1 GJALDÞOL

Markmið eiginfjárstýringar er að tryggja að ávallt séu nægjanlegar eignir til að mæta gjaldþolskröfu með ásættanlegu öryggisálagi. Gjaldþolskrafa er reiknuð í það minnsta ársfjórðungslega og hafa stjórnir félaganna sett sér viðmið um gjaldþolshlutfall sem stýrt er eftir. Í það minnsta árlega er eigið áhættu- og gjaldþolsmat (ORSA) framkvæmt samhliða því að rekstraráætlun er unnin og sýn til fimm ára sett fram.

Lágmarksfjármagn(MCR) er sú fjárhæð sem félagið ber að eiga umfram skuldbindingar að lágmarki til að öðlast starfsleyfi. Almenna krafan er að eign umfram skuldbindingar samkvæmt Solvency II, þ.e. gjaldþol, skuli alla jafna vera að lágmarki reiknuð gjaldþolskrafa, þ.e. gjaldþolshlutfall 1,0, og er sú fjárhæð töluvert hærri en lágmarksfjármagnið. Hlutfall gjaldþols og gjaldþolskröfu í árslok 2021 er 1,41 eftir áætlaða arðgreiðslu og er innan viðmiða stjórnar um gjaldþolshlutfall, það er á bilinu 1,4 til 1,7.

Stjórn Sjóvár og fjárfestinganefnd hafa eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu. Stjórn Sjóvár lífs hefur eftirlit með að unnið sé samkvæmt samþykktri fjárfestingastefnu þess félags. Tryggingastærðfræðingur sér um útreikning á gjaldþolskröfu og er áhættustjóri ábyrgur fyrir því að stjórn sé upplýst um frávík frá fjárfestingastefnu og niðurstöður útreikninga.

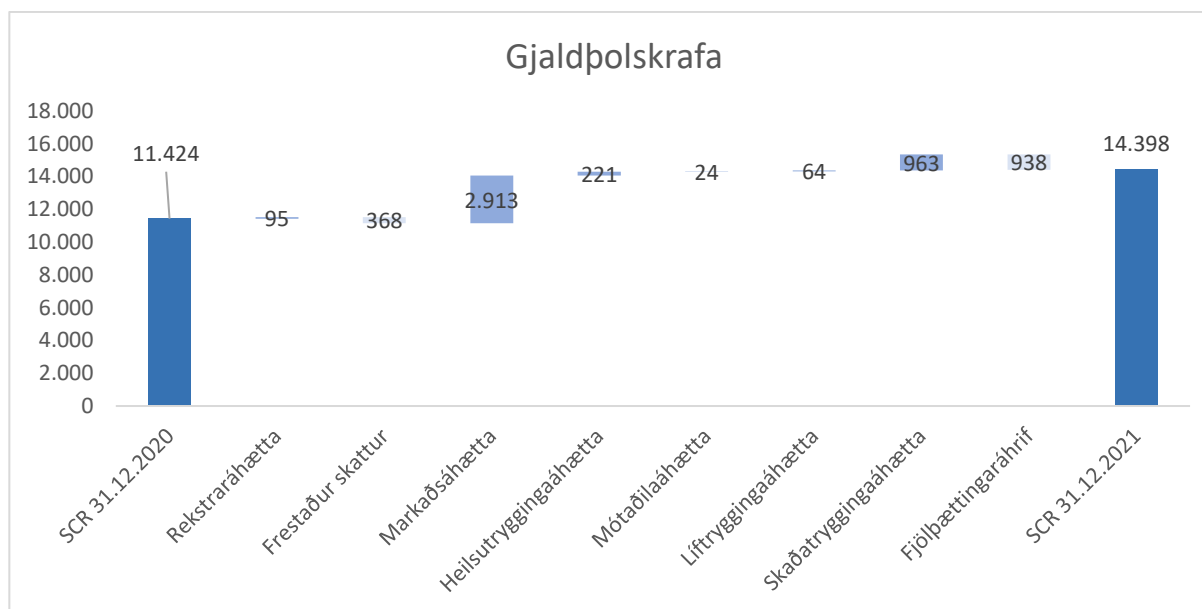
Allir gjaldþolsliðir sem mæta eiga gjaldþolskröfu flokkast í eiginfjárbátt 1. Á það einnig við um aðra viðurkennda kjarnaefinliði sem mæta eiga kröfu um lágmarksfjármagn. Eina undantekning þar á er í þeim tilfellum sem um skatteign er að ræða en hún fellur ekki undir eiginfjárbátt 1. Fjárhæð skatteignar er alla jafna óveruleg.

Eigið fé	Eigið fé samtals	Eiginfjár- þáttur 1	Eiginfjár- þáttur 1 - bundið	Eiginfjár- þáttur 2	Eiginfjár- þáttur 3
Hlutfé	1.268	1.268	-	-	-
Yfirverðsreikningur hlutfjár	2.275	2.275	-	-	-
Óráðstafað eigið fé	16.780	16.780	-	-	-
Víkjandi skuldabréf	-	-	-	-	-
Gjaldþol til móts við gjaldþolskröfu, SCR	20.322	20.322	-	-	-
Gjaldþol til móts við lágmarksgjaldþolskröfu, MCR	20.322	20.322	-	-	-
Fyrirhuguð arðgreiðsla og kaup eigin bréfa	4.350	4.350	-	-	-
Gjaldþol	24.672	24.672	-	-	-
Eigin bréf	1.442	1.442	-	-	-
Eignir umfram skuldir SII	26.115	26.115	-	-	-

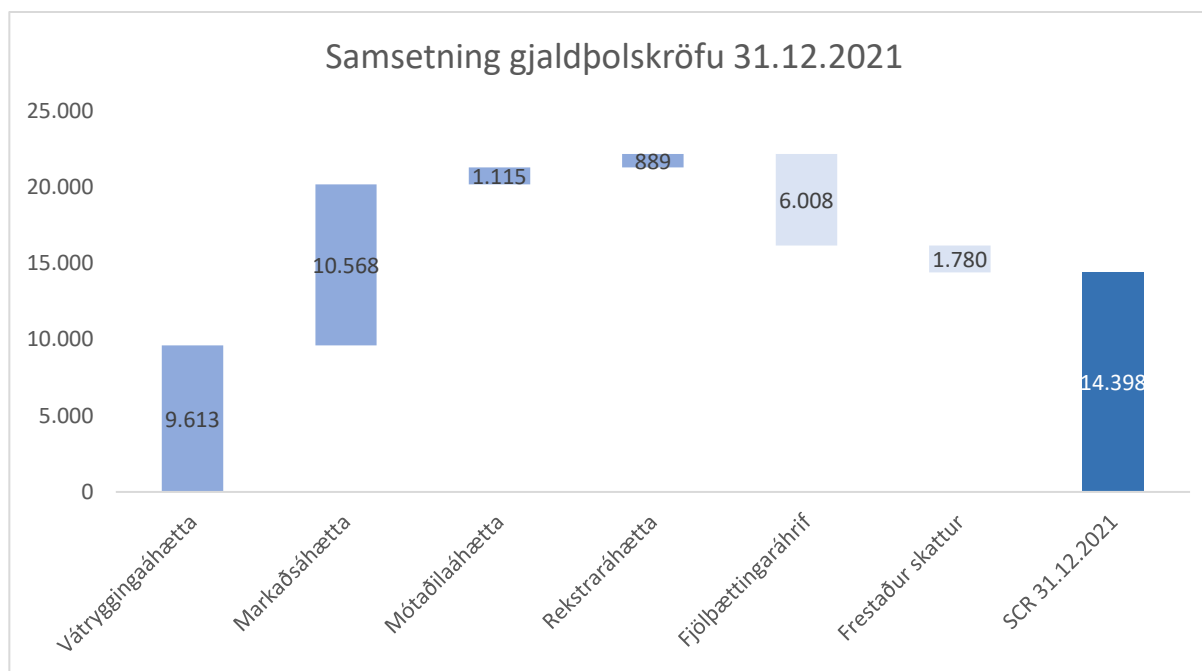
Mynd 30 – Niðurbrot og flokkun eigin fjár (í m.kr.) m.v. árslok 2021

Ofangreind tafla sýnir skiptingu eigin fjár félagsins í flokka og upphæðir. Eins og sést í töflunni flokkast allir gjaldþolsliðir í eiginfjárbátt 1 m.v. árslok 2021 og hefur því engin breyting átt sér stað á árinu.

Gjaldþolskrafa félagsins hækkaði á árinu í samræmi við auknar eignir og stækkandi váttryggingastofn. Þeir þættir sem höfðu áhrif á gjaldþolskröfuna koma fram á eftirfarandi mynd:

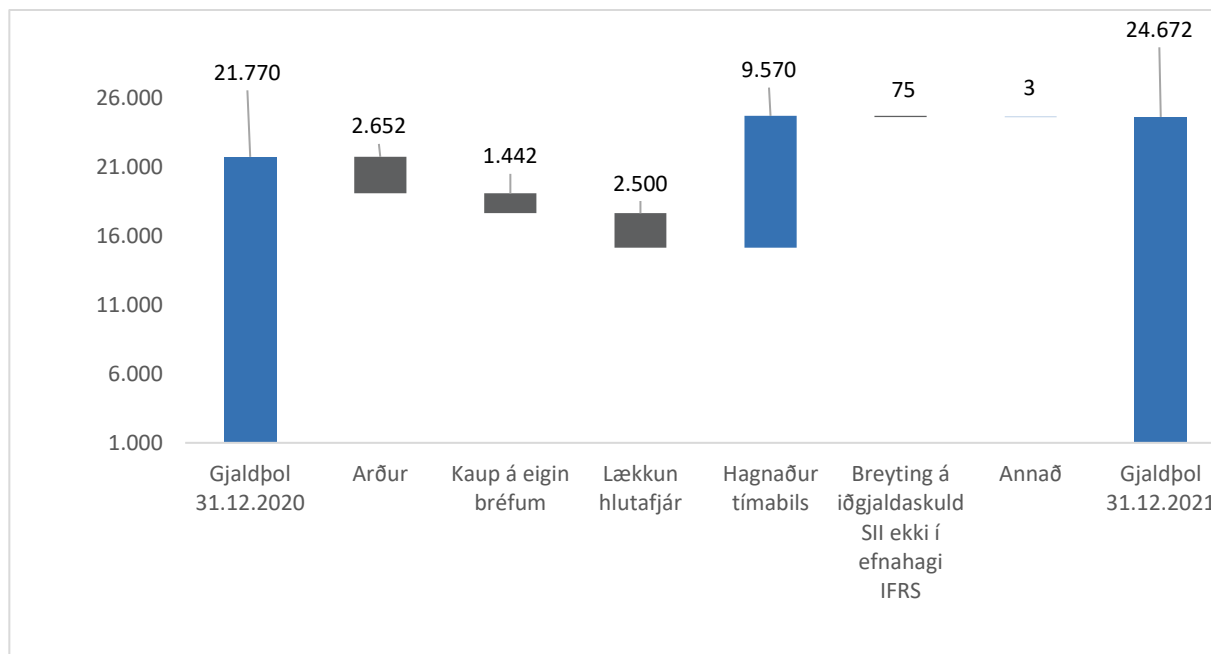

Mynd 31 – Þróun gjaldþolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2020 og 2021

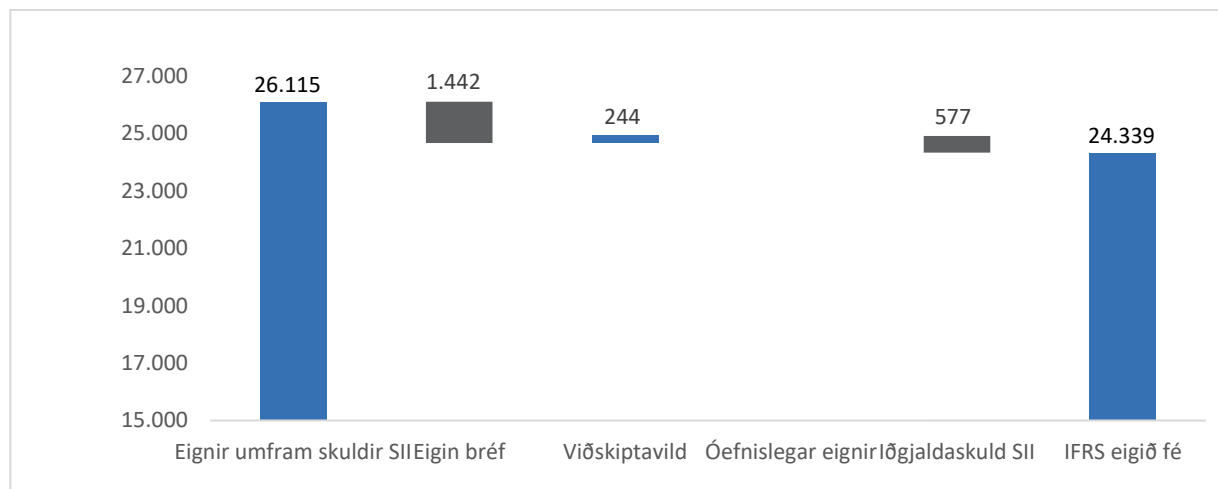
Mynd 32 – Samsetning gjaldþolskröfu (í m.kr.) í lok árs 2021

Gjaldþol félagsins hefur styrkst verulega á árinu 2021 og var í árslok kr. 24.672 m.kr. (að frádrögnum kaupum á eigin bréfum og fyrir áætlaða arðgreiðslu) í samanburði við 21.770 m.kr. í árslok 2020. Á eftirfarandi mynd má sjá hvaða þættir höfðu áhrif á gjaldþolið. Mestu munar um hagnað félagsins á árinu 2021 sem var sögulega hár. Keypt voru eigin bréf fyrir rúmlega 1.4 ma kr. á árinu auk þess sem hlutafé var lækkað um 2.5 ma kr. í október 2021. Kom það til vegna þeirrar ákvörðunar að greiða ekki út arð vegna ársins 2020 vegna þeirrar óvissu sem skapaðist vegna Covid 19.

Mynd 33 - Þróun gjaldþols (í m.kr.) milli ársloka 2020 og 2021

Munur er á gjaldþoli félagsins og eigin fé samkvæmt IFRS og koma þeir liðir fram í eftirfarandi mynd:

Mynd 34 – Munur á eigin fé skv. IFRS4 og gjaldþoli félagsins í árslok 2021 (í m.kr.)

Á myndinni sést að eigin bréf teljast með í efnahagsreikningi Solvency II en í gjaldþoli er ekki tekið tillit til þeirra. Viðskiptavild og óefnislegar eignir teljast með á efnahagsreikningi IFRS en ekki á efnahagsreikningi SII. Mesti munurinn er eigin bréf og mismunur á iðgjaldaskuld félagsins þar sem iðgjaldaskuld SII er önnur en í IFRS og því getur hún bæði komið til hækkunar og lækkunar á eigin fé. Ef iðgjaldaskuld SII er lægri en iðgjaldaskuld IFRS er reiknað með framtíðarhagnaði og reiknast þá skattur til greiðslu vegna þess hagnaðar og hefur verið tekið tillit til þess á myndinni.

Engar fjárhæðir gjaldþols falla undir bráðabirgðaákvæði laga nr. 100/2016, um váttryggingastarfsemi né er um stuðningsgjaldþolsliði að ræða.

Stjórn Sjóvár hefur sett félaginu arðgreiðslustefnu þar sem fram kemur að stefnt skuli að því að árlegar arðgreiðslur til hluthafa nemi að lágmarki 50% af hagnaði hvers árs eftir skatta. Forsendur arðgreiðslu eru að félagið haldist fjárhagslega sterkt m.a. með tilliti til gjaldþols. Þá er félaginu heimilt að kaupa eigin bréf samhliða arðgreiðslu, ef hluthafafundur metur það hagstætt. Við slíkt mat er mið tekið af markaðsaðstæðum, mati á afkomu og eiginfjárstöðu hverju sinni. Tilgangur kaupa félagsins á eigin hlutum er að lækka hlutafé félagsins.

Á hluthafafundi sem haldinn var 19. október 2021 var samþykkt, eftir tillögu frá stjórn félagsins, að lækka hlutafé félagsins um sem nemur rúmlega 66 m.kr. að nafnvirði eða sem svarar til 2.500 m.kr. Tilgangur hlutafjárlækkunarinnar var að laga fjármagnsskipan félagsins að gjaldþolsviðmiðum stjórnar. Eins og komið hefur fram hefur stjórn sett þau viðmið að gjaldþolshutfall sé á bilinu 1,4-1,7. Í júní 2021 var þetta hutfall 1,79 sem er yfir efri mörkum áhættuvilja stjórnar og má rekja það meðal annars til þess ekki var greiddur út arður vegna ársins 2020 í ljósi aðstæðna.

Á aðalfundi Sjóvár þann 11. mars 2022 var samþykkt að greiða út arð vegna rekstrarársins 2021 að fjárhæð 3.850 m.kr.

Tillaga stjórnar um endurnýjun heimildar til kaupa á eigin hlutabréfum með framkvæmd endurkaupaáætlunar var einnig samþykkt á aðalfundi 11.mars 2022.

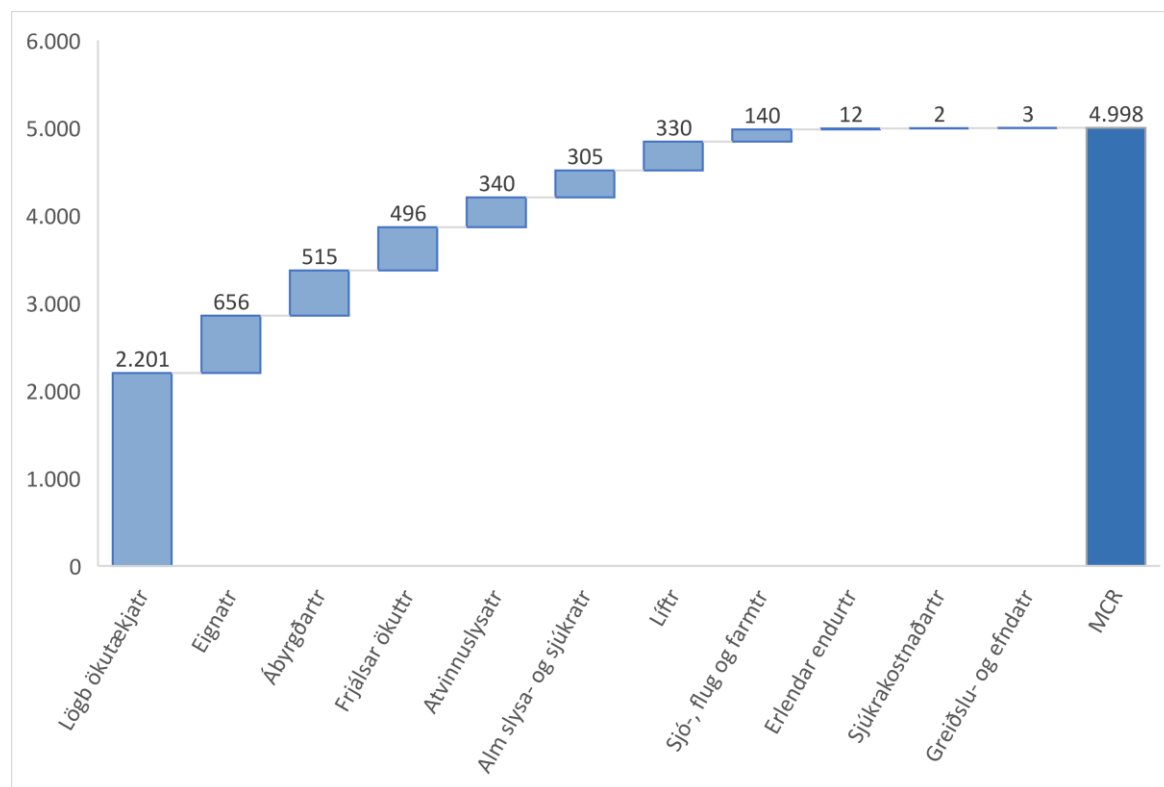
E.2 GJALDPOLSKRAFA OG LÁGMARKSFJÁRMAGN EIGIN FJÁR

Gjaldpolskrafa Sjóvá var reiknuð m.v. 31. desember 2021. Útreikningur er samkvæmt staðalreglu. Ekki var notast við einfaldanir við útreikningana, einu undantekninguna er að finna í mótaðilaáhættu en þar er notast við einföldun við útreikning á gjaldpolskröfu vegna endurtryggingaeigna félagsins. Mynd 35 sýnir niðurbrot gjaldpolskröfu og þær breytingar sem hafa orðið milli ára.

Stöðudagsetning	31.12.2021	31.12.2020
Gjaldpolskrafa		
Grunngjaldpolskrafa	15.289	12.041
Rekstraráhætta	889	794
Leiðrétting vegna skattfrestunar	-1.780	-1.412
Gjaldpolskrafa, SCR	14.398	11.424
Lágmarksfjármagn (MCR)	4.998	4.345
Grunngjaldpolskrafa		
Markaðsáhætta	10.568	7.655
Heilsuþryggingaáhætta	1.891	1.670
Mótaðilaáhætta	1.115	1.091
Líftryggingaáhætta	634	570
Skaðatryggingaáhætta	7.088	6.125
Fjölbættingaráhrif	-6.008	-5.070
Grunngjaldpolskrafa, BSCR	15.289	12.041

Mynd 35 - Þróun SCR gjaldpolskröfu (í m.kr.) milli ársloka 2020 og 2021

Gjaldpolskrafa SCR hækkar um 26% á milli ára og skýrist að langmestu leyti af hækkun á markaðsáhættu eins og kemur fram í mynd hér að framan. Hlutfallslega hækkar markaðsáhættan um 38% og er til komin vegna vaxtar í eignasafni og telur hækkun hlutabréfa þar mest. Eins er hluti af hækkun hlutabréfaáhættu markaðsáhættunnar til kominn vegna þróunar samhverfs aðlögunarstuðuls EIOPA. Stuðullinn dempar hlutabréfaáfall í kjölfar lækkunar hlutabréfa en eykur áfallið ef hlutabréf hafa hækkað mikið. Vátryggingaáhættan hækkar um 15% og er til komin vegna stækkunar stofns. Sjóvá reiknar gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu 2021. Ekki er stuðst við eigin stika eða eigið líkan í staðalreglu.

Mynd 36 – Niðurbrot lágmarksfjármagns (MCR) niður í Solvency II flokka (í m.kr.)

Lágmarksfjármagn samkvæmt staðalreglu reiknast m.a. út frá eigin bókfærðum iðgjöldum síðustu 12 mánaða og stöðu eigin tjónaskuldar og skiptist eftir váttryggingaflokkum eins og fram kemur á mynd.

Félagið hefur sett sér stefnu um frestaða skatta og nýtingu á tapgleypni þeirra. Útreikningar byggja á að leggja mat á rekstrarhæfi félagsins eftir áfall að stærðargráðu samtölu grunngjaldpolskröfu og gjaldpolskröfu rekstraráhættu, áfall að stærðargráðunni 16.200 m.kr.. Félagið setur fram 5 ára áætlun eftir áfall til að tryggja endurheimtanleika á frestuðum skatti. Sú áætlun er varfærin og eru forsendur hennar ekki hagstæðari en venjubundin rekstraráætlun. Einnig tekur hún mið af þeirri óvissu sem skapast við þess konar áfall.

E.3 NOTKUN Á „DURATION-BASED EQUITY RISK SUB-MODEL“

Á ekki við.

E.4 MISMUNUR Á NIÐURSTÖÐUM STAÐALREGLU OG EIGIN LÍKANS

Sjóvá og Sjóvá líf reikna gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagn eftir staðalreglu og hafa ekki orðið umtalsverðar breytingar á gjaldpolskröfu og lágmarksfjármagni á árinu. Ekki er stuðst við eigin stika í staðalreglu.

E.5 KRAFA UM LÁGMARKSFJÁRMAGN EKKI UPPFYLLT

Sjóvá og Sjóvá líf uppfylla lágmarksfjármagn MCR og gjaldpolskröfu SCR. Á árinu 2021 var ekki um nein frávik frá kröfu um lágmarksfjármagn (MCR) eða gjaldpolskröfu (SCR).

E.6 AÐRAR UPPLÝSINGAR

Ekki er um að ræða aðrar upplýsingar varðandi gjaldþol en þær sem fram koma í köflum E.1-E2.